

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5/1.
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 499.

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana
št. 11.843 — Praha čisto 76.180.
Wien, Nr. 105.547.

Ljubljana, 25. januarja.

Kar so slutili poznavalci mednarodne klerikalizma, se je zgodilo. Poteh sedanje vladne krize v Nemčiji je izvršen poduk za tiste, ki še verujejo v možnost klerikalne načelnosti in so se dali slepiti od demokratičnih, socialnih in republikanskih gest takozvanih katoliških strank.

Komaj nekaj dni je minilo, odkar je glavni predstavnik klerikalizma v Nemčiji, centrum, z velikim glasom povdarjal svojo neomajno vernost republikani, weimarski ustavi in svojo socialnost ter z ogorčenjem odbijal sleherni misel o kakšnem paktu z nemško-nacionalno stranko, predstavniku monarhistične veleagrarske, težkoindustrijske, protestantske reakcije. Isti dr. Marx, ki je bil pri predsedniških volitvah kandidat republikanske demokracije proti maršalu Hindenburgu in je pred par dnevi prošil pomoči pri socialistih, sestavlja sedaj po Hindenburgovem nalogu vlado meščanskih desničarskih strank. Najmočnejša skupina te nove Marxove vlade bodo baš nemški nacionalci.

Res je sicer, da je katoliški centrum izdelal nekakšen program za svoja pogajanja z nemškimi nacionalci, v katerem se načelno povdarja vdanost republikam, ustavi, locarnski politiki in Društvu narodov. Tudi se v njem govori o socialno-politični zakonodaji in o tem, da se mora zagotoviti dostop v državno brambo pravih, ustavovernih sinovom naroda. Toda to so zgolj formule, ki jih je centrum izdelal bolj za svoje delavske volilce kot za kapitaliste okoli grofa Westarpa. Da je temu res tako, potrjuje dejstvo, da odločnost centrumaške deklaracije vedno bolj peša. Pri prvi redakciji je še sodeloval vodja levega krila dr. Wirth, ki je že enkrat zapustil katoliški centrum radi njegove omahljivosti in breznačelnosti. V plenumu parlamentarne kluba je izjava je izgubila precej svoje ostrine. Vladni program, kakršnega je izdelal Marx, pa je komaj še sramežljiv spomin. Če bi se morale posamezne točke smatrati resno, kako naj bi pogajanja med republikanskim, socialnim centrumom in monarhističnimi in kapitalističnimi nacionalci tako hitro napredovala? Sam dr. Marx je izjavil, da upa v ugoden izid svojih razgovorov in da stojimo pred vstopom nemških nacionalcev v vlado.

Zaman se katoliški centrum izgovarja, da ni odstopil od svojih načel, marveč da so to storili nacionalci. Vsakdo ve, da slednji na vso moč tišče v vlado in so za to ceno pripravljeni začasno pokoriti se tudi neljubim geslom. Saj so se njihovi ministri v kabinetu dr. Luthra tudi strinjali s politiko: ki je dovedla do locarnskih pogodb, takoj nato pa jih je stranka dezavuirala. Tudi sedaj bodo nacionalci, če sprejmejo Marxov vladni program, tiščali figo v žepu. Glasilo njihovega radikalnega krila «Deutsche Zeitung» to kar odkrito priznava. Od vseh Marxovih točk smatrajo nacionalci kot resno in obvezno samo tisto, ki govori o zahtevi po čim prejšnji in končnoveljavni izpraznitvi Porenja. V početku se seveda še ne bodo mogli protiviti formalnemu nadaljevanju locarnske politike, vsaj toliko časa ne, dokler bo prinašala koristi samo Nemčiji. Kadar bo napočil čas, bodo še itak vedno mogli pokazati svojo pravo barvo. Za sedaj pa jim gre predvsem za to, da se dokopljajo do oblasti in da se nemška notranja, socialna in gospodarska politika kroji po njihovem okusu. Zategadelj zahtevajo zase notranje ministrstvo, ki jim ga je Marx baje že obljubil.

Sedaj polagoma prihaja na dan, zakaj so se nemški klerikalci tako brž prelevili iz strogih levicarjev v pohlevne desničarje. Po posredovanju iz Vatikana in na pritisk visoke duhovščine skušajo za svoj odstop od demokratičnih načel doseči nadomestek na cerkvenem polju. Z nemškimi nacionalci se pogajajo o konkordatu z Vatikanom in o načrtu šolskega zakona, ki naj bi zagotovil klerikalizmu vpliv na pro-ljudsko stranko, ki se diči kot predstavnica liberalizma, strah pred možno kulturno reakcijo. Če pride do uresničenja klerikalnih načrtov, bo naša glavno odgovornost baš ljudska stranka, ki je odklanjala podporo socialistov in z vsemi silami delovala za današnji desničarski kurz. Kriva pa je tudi socialna demokracija sama, ki je iz strahu pred komunistično konkurenco, zrušila prejšnjo, kolikortoliko znošno vlado srednjih strank, v kateri so sedeli tudi demokratije.

Razgnano komunistično zborovanje

Osijek, 25. jan. n. Komunisti so hoteli včeraj prirediti v Vukovaru javen shod. Ko je prvi govornik začel razpravljati o sovjetski Rusiji, je policijski komisar takoj razpustil shod. Delavci pa se niso hoteli raziti in so vzklicali Rusiji. Policija je prišla tri in jih takoli obsodila na 14 dni zapore in na izgon iz Vukovara.

Debata o zunanji politiki

Minister ne da ekspozéja, ker se še ni «vživel v svoj resort»!
Ostra kritika opozicije. Splošna zahteva po parlamentarni kontroli. Vlada noče o njej nič vedeti. Obračun s falzifikati poslanca Kulovca

Beograd, 25. januarja, p. Za danes popoldne je bila sklicana seja plenuma finančnega odbora, ki bi imel razpravljati o budžetu ministrstva zunanjih poslov ter ministrstva notranjih del. Pred sejo je zaprosil minister dr. Ninko Perić predstavnike opozicije za sestanek, na katerem jim je izrazil svojo željo, naj sprejmejo na znanje njegovo odločitev, da ne poda ekspozéja o zunanje-političnem položaju na današnji seji, ker se še ni popolnoma vživel v svoj resort, ampak da bo storil to v plenumu Narodne skupščine ob priliki definitivne diskusije o budžetu. Opozicija je sicer protestirala, vendar je njegov sklep vzela na znanje.

Seja finančnega odbora se je pričela ob 16.30. Pred prehodom na dnevni red je sporočil predsednik Radonić, da je reduciranih v prometnem resoru 343 oseb in da je prihranjeno na osebnih in materialnih izdatkih 78.256.246 Din.

Pred debato o budžetu ministrstva zunanjih del sporoča minister dr. Ninko Perić, da bo podal svoj ekspozé v plenumu Narodne skupščine in da bo govoril sedaj samo o budžetu. Pravi, da je budžet zelo reduciran. Osebe tega resora se ne more več reducirati. Na račun materialnih izdatkov je reducirano 800 tisoč dinarjev. Vlada predlaga nekatere manjše spremembe, med drugimi, da se ustanovi nov konzulat v Argentini.

Diskusijo o budžetu je otvoril poslanec Smodej, ki napada bivšega ministra Ninčiča, da je kaznoval dva uradnika, ker sta dajala iz ministrstva zunanjih del zaupne akte nekemu poslancu SI S. (Gre za znane falzificirane prepise dr. Žerjavovega pisma, glede katerih bivši minister Kulovec še do danes ni upal vložiti tožbe radi očitka, da je lagal. Op. ur.)

Poslanec Sečurov ostro kritizira zunanjo politiko, zahteva parlamentarni odbor za njeno kontrolo in parlamentarni odbor za kontrolo izdatkov dispozicijskega fonda. Naše ministrstvo je financiralo Ahmed bega Zogu, dokler je bil v izgnanstvu, on pa nas je kljub temu izdal in napravil pakt s Italijo proti nam.

Poslanec Stanković iz grupe Ljube Jovanovića zahteva, da se rešijo razna obsejna vprašanja z Madžarsko in Rumunijo.

Poslanec Demetrović (SDS) smatra, da g. minister zunanjih del s tem da ne da ekspozéja dela isto kot predsednik vlade, t. j. beži od parlamenta. Gospod dr. Ninčič je priznal krah svoje politike, ko je podal svojo ostavko. Za to politiko pa ni bil kriv samo dr. Ninčič, temveč tudi g. Uzunović in sploh cela vlada RR, ki pa je polom likvidirala na jako originalen način s tem, da je vrgla Ninčiča raz palubo. Vse drugo je ostalo pri starem. G. Uzunović misli, da ni treba nikomur za to odgovarjati, zato pa šef druge vladne skupine gospod Radić neprestano govori o zunanji politiki na škodo države. A na škodo države je tudi, da po vseh velikih dogodkih prešlih dni ne spregovori besede o orientaciji naše zunanje politike. Mi nikakor ne smemo pustiti, da se upropašča oni veliki kapital, ki nam ga je izvojeval naš narod z velikimi žrtvami v pretekli vojni. Nato kritizira govornik organizacijo naših konzulatov in poslanštev v Egiptu in Južni Ameriki. Zahteva ustanovitev poslanstva za skandinavske države, od katerih kulturni držav bi se mogli mnogokaj naučiti. Naše zunanje ministrstvo je izredno drago, njegovo delovanje pa je naravnost škodljivo. Dispozicijski fond je za našo kmetstvo državo vse preveč, od njega pa nimamo nič koristi.

Zemljoradnik Joca Jovanović je ugotovil, da nimamo dobrih odnosov ne do Italije ne do Albanije in tudi ne do Grčije, Bolgarske, Madžarske, Francije in Anglije. V pogodbi z Italijo smo

Prestolonasledniško vprašanje v Bolgariji

Beograd, 25. jan. p. «Novosti» prinašajo vest, da so se začeli bolgarski politični krogi baviti z vprašanjem prisega kralja Borisa, ki je še ni položil in tudi s prestolonasledstvom. Gotovo politične skupine zahtevajo sedaj, naj kralj prispe na ustavo in naj se reši zadeva njegovega nasledstva. V to svrhu se v kratkem skliče veliko narodno sobranje.

Čsl. dobrovoljci Briandu

Pariz, 25. januarja (pa). Povodom desetletnice proglasa zaveznikov so se stari českoslovaški vojni dobrovoljci zahvalili Briandu, ki je vključil v zavezniški program tudi obljubo glede neodvisnosti českoslovaške države.

strašno popustili in ji dali toliko koncepcij na škodo našega naroda, v zameno pa je naše razmerje s to državo tako napeto, da je že skoraj sovražno. Glavna razloga za naše neuspehe v zunanji politiki sta tajna diplomacija in delovanje brez parlamentarne kontrole. Dr. Žava se je obvezala materialno, moralno in celo z ljudskimi žrtvami, parlament pa ne ve ničesar o tem. G. Jovanović je potem kritiziral dispozicijski fond, ki nikakor ne odgovarja svoji nameni. Naglašal je velik hrup, ki ga je zadnje čase povzročilo po vsem svetu vprašanje odgovornosti za svetovno vojno in so celo nas napadali. Zato se mora objaviti naša modra knjiga z dokumenti, ki naj ovzrejo našo odgovornost.

Posl. dr. Pivko o Kulovečevem falzifikatu

Dr. Pivko je povzel besedo v osebni stvari, odgovarjajoč na izvajanja poslanca Smodeja, ki je rekel, da je zunanje ministrstvo odpustilo dva uradnika zaradi denunciacije. To nikakor ni res. Iz arhiva zunanega ministrstva sta bila ukradena dva dokumenta. Poslanec Smodej: «To je falzifikat!» Doktor Pivko: «Falzifikate je napravil gospod dr. Kulovec. On je falzifikator, kar smo dokazali. Kulovec pa še tožiti ne upa!» Dr. Pivko je nato razpravljal o izvoru cele afere. Neki konzularni uradnik v Düsseldorfu je zagrešil v svoji službi več nepravilnosti, ni pa bil odpuščen, ampak je premeščen. Na to se nanaša pismo dr. Žerjava, na katerega je prejšnji zunanji minister dr. Ninčič lastnoročno napisal svojo odločitev. Pismo z ministrovo odločitvijo je bilo shranjeno med strogo zaupnimi akti v arhivu zunanega ministrstva. Iz tega arhiva sta ga ukradla dva uradnika. Ako je dovoljeno in ni kaznjivo, da sta dva državna nameščenca enkrat odnesla tak zaupen akt, potem je mogoče, da se drugič ukradejo spisi veliko večje tajnosti in vrednosti, in se jih izročijo ljudem, ki niso naši državljani. Ni dvoma, da sta ta dva uradnika kriva in ju je treba zato kaznovati. Ta akt pa je bil pozneje še falzificirano objavljen, in sicer od strani dr. Kulovca, ki na ta očitke ne upa niti tožiti! Vsa stvar je prava sramota za SLS. Pojasnilo doktorja Pivka je vzbudilo veliko pozornost. G. Smodej je umolknil. Končno se je minister dr. Perić zahvalil opoziciji, da se tako zelo zanima za našo zunanjo politiko. Priznava, da je kritika delovanja naših konzulatov v mnogem opravičena, vendar je sedaj že bolje in mnogo napak se je popravilo. Stori bo vse, kar je v njegovih močeh, da se v zunanji politiki zaščiti interes naše kraljevine v skladu z dostojanstvom, ki ji gre. Ni vzroka, da se narod vznemirja (ironični medklci opozicije.)

Trj važna vprašanja in nič odgovora.

Dr. Sečurov je zahteval, naj minister precizno odgovori na sledeča tri vprašanja: 1.) ali se strinja s kontrolo parlamenta nad zunanjo politiko? 2.) ali se strinja s tem, da parlament nadzoruje izdatke dispozicijskega fonda? in 3.) ali je pripravljen, obveščati Narodno skupščino o vseh dohodkih iz reparacij?

Minister Perić je izjavil, da bo vlada o tem — razpravljala.

Poslanec Kulovec naj toži.

Posl. Smodej je izjavil v osebni stvari, da dr. Kulovec ni zagrešil nikakvega falzifikata. Dr. Pivko: Bežite, bežite. Stvar je popolnoma jasna. Sramota je, da se kradajo zaupni akti iz arhiva zunanega ministrstva in da je zakrivil falzifikat duhoven dr. Kulovec naj toži «Jutro» pa bo imel priliko, da dokaže nasprotno!

Financijski odbor je potem z 18 proti 8 glasovom sprejel proračun zunanega ministrstva.

Italija in Albanija

Rim, 25. januarja, s. Včeraj so bile v palači Chigi izmenjane ratif. listine italijansko-albanskega prijateljskega in varnostnega pakta. Ceremoniji sta prisostvovala ministri predsednik Mussolini in albanski poslanik v Rimu.

V tukajšnjih uradnih krogih se ne veru- je resno na to, da se bo Jugoslavija protivila registraciji pogodbe pri Društvu narodov. Kakor se je že poudarjalo, je ta pogodba samo novo jamstvo za mir na Balkanu. Italija ne zasleduje nobenih tajnih smotrov, kar izhaja iz pakta samega, ki bo če preprečiti vsako kršitev sedanjega stanja v Albaniji. Kdor se zgraža nad tem naravnim zakonom mira, ima interes na tem, da bi se sedanje politične razmere v Albaniji slej ali prej izpremenile. Albanija je članica Društva narodov. Njena odvisnost je tudi pod zaščito ženevskega instituta.

Obračunavanje z g. Maksimovičem

Opozicija je včeraj v finančnem odboru ostro napadala politiko notranjega ministra. Govor dr. Pivka. Minister obljublja razpis občinskih volitev v Ljubljani. Boda starih penzionistov orožnikov pa ni nujna stvar

Beograd, 25. januarja, p. Po sprejetju proračuna zunanega ministrstva in po kratkem odmoru je finančni odbor razpravljal o budžetu notranjega ministrstva. Ko je minister Maksimović zavzel svoje mesto, se je oglašila opozicija: «Čujmo junaka dneva! Dol z Maksimovičem! Minister je protestiral proti demonstraciji in je nato nakratko obrazložil svoj proračun, v katerem da se je že dovolj reduciralo in se je že prej čitalo ter da mu je dispozicijski fond značil za milijon dinarjev, od 9 na 8 milijonov. Izdatki za žandarmerijo so se znižali za 25 milijonov, osebni izdatki pa za 11.5. Njegov budžet se ne da več krajšati, sicer ministrstvo ne more pravilno funkcionirati.

Radikal Gajalić je potem v imenu vladne večine predlagal nekaj redukcij. Predvsem se črtajo mesta državnega podtajnika v notranjem ministrstvu in nekaj manjših izdatkov, materialnih in osebnih. V Sloveniji so črtana mesta štirih dvornih svetnikov in nekaterih konceptnih uradnikov.

Dr. Sečurov je ugotovil, da se za orožništvo in policijo izdaja 426 milijonov, t. j. dvakrat toliko, kolikor znaša vsa notranja državna uprava. Naša notranja politika ima tri glavne nedostatke: pretirani centralizem, nesposobno uradništvo in preveč strankarstva. Razpravljal je potem o nedeljskih volitvah in grjal nedostatke volilnega zakona. Protestiral je proti temu, da se ne donese zakon o občinah. Dr. Sečurov je za tem obširno razpravljal o paktu radikalov z Nemci in Madžari in rekel, da to, kar ponujajo radikali zadnje čase, presega meje državnih interesov. Občinski beležniki in orožniki so organizirali čmačarsko narodno stranko, da bi glasovala za radikale, ki so včasih nastopali z geslom: «Srbi skupaj!», sedaj pa operirajo z geslom: «Madžari in Nemci skupaj!» Vodja Snaovev je bil izvoljen z madžarskimi glasovi, kakor celjski in mariborski radikal z nemško-nacionalnimi!

Govorila sta jovanovičevce Stanković in posl. Agatonović, nakar je dobil besedo posl. dr. Pivko (SDS).

Ki je opozarjal na obljube, ki jih je dal minister pri lanskim budžetnim debati o ureditvi političnih oblasti. Storiilo se ni nič in zlasti je ostala tudi policija v Sloveniji v materialnem oziru zanemarjena. Obširno je dr. Pivko grjal ministrovo nedelavnost glede zakona o državljanstvu, ki je velika narodna potreba. Opozarjal je, da imamo stotine beguncev s severa in juga, ki ne morejo dobiti opojne niti državljanstva. Pogosto se zgodi, da českoslovaški in tudi poljski državljani odslužijo svoj kadreski rok pri nas, ne da bi bili naši državljani, naknadno pa morajo služiti vojske še enkrat v svojih državah. Kljub vsem urgencam ne morejo dobiti pri nas državljanstva. Kar se tiče pro-

vedbe oblastnih volitev s strani političnih oblasti, glede Slovenije pač ni posebnih pritožb, strašni slučaj pač so se pripetili drugod in dokazujejo, s kakšnimi sredstvi je postopala vladna večina pri volitvah. Tako je imel srečni načelnik v sarajevskem okrožju sam javen shod in pozival navzoče, naj glasujejo za radikalno listo in opozarjal na hude posledice za one, ki ne bi hoteli glasovati za to listo. Dne 16. t. m. je imel srečni načelnik v Rogatici v Bosni, Kovačević, zborovanje na Sokolcu, kjer je pozival narod, naj glasuje za radikalno listo. Poklical je k sebi vse čuvaje skrinje SDS in jim grozil s hudimi posledicami, ako ne odstopijo. Takih primerov je mnogo. Dr. Pivko je v ostrih besedah grjal zlorabo orožništva. Navedel je slučaj višjega orožniškega častnika, majorja Radoslava Andrića iz Gorazde, ki je javno agitiral po vaseh za radikale. Pozval je celo orožniško stanico v Prači, naj napravi lažno poročilo, da je bil naš kandidat prej komunistični agitator. Čast orožništvu, ki se ni dalo zavesti k zlorabi uradne oblasti. S podobnimi konkretnimi primeri je dr. Pivko ostro kritiziral vladni teror v Bosni, Vojvodini in Srbiji.

Demokrat Pera Marković je v živahnih barvah drastično slikal vladno nasilje pri nedeljskih volitvah.

Govorili so še posl. Smodej, Pušenjak, Moskovljević, nakar je minister Maksimović odgovarjal opoziciji. Glede občinskih volitev v Bosni in Vojvodini je dejal, da se ta stvar ne more tako hitro izvesti, ker je treba poprej donesti enoten občinski zakon za vso državo. Na tem načrtu se dela že dolgo in bo kmalu gotov. Poslancu Pivku je odgovarjal, da bo projekt zakona «kmalu gotov». O tem se je razpravljalo tudi na kongresu pravnikov v Ljubljani in je minister dobil dragocen material. Zlorabe, ki se dogajajo v njegovem resortu in ki so dokazane, kaznuje. (Ironičen smeh pri opoziciji.) Kar se tiče kronskih upokojencev—orožnikov iz Slovenije, smatra minister, da stvar ni tako nujna(!), priznal pa je, da je humano in potrebno, da se ta zadeva uredi. Vendar je še mnogo stvari, ki so važnejše in ki jih je treba preje rešiti. Glede protesta dr. Pivka zaradi zlorabe orožništva je minister dejal, da bo vse zlorabe kaznoval. Kar se tiče občinskih volitev v Ljubljani in Medjimurju, je rekel Maksimović, da bodo volitve v najkrajšem času razpisane in morda tudi za Prekmurje.

Govorila sta še poslancu dr. Sečurov in Smodej, nakar je vladna večina ob 11.20 ponoči sprejela z 18 proti 6 glasovom budžet ministrstva za notranje stvari. Prihodnja seja jutri popoldne. Na dnevnem redu je debata o proračunu finančnega ministrstva in rezervnih kreditov.

Radici nastopa z novimi grožnjami

Zahteva demisijo ministra pravde dr. Sršića, napoveduje, da bo šel vlado tožiti kralju. Radikal se mu smejejo, češ, bo že pravočasno preklkal. Režim RR prava diktatura

Zagreb, 23. jan. r. Po hudem porazu, ki ga izkazujejo številna kroglica, se je Radici zatekel k jadikovskemu nad terorjem in je dal v «Jutarnjem listu» dolgo izjavo, v kateri predvsem kritizira nasilja v Vojvodini. Pravi: Ono, kar so ugotovili naši ministri in poslanci v Vojvodini, to niso navadne nezakonitosti, temveč strahovit sistem, ki bo neminovno upropasti državo in monarhijo, ako se bo nadalje vzdržal. V celi somborski oblasti sta ostala na mestu samo dva čuvarja skrinjice HSS, ker so sodišča od njih izsilila izjavo, da ne bodo čuvarji. Pavle Radici je posebno ugotovil, da se je pijača točila neomejeno, minister Košutić pa navaja, da so volili bili po glasovanju vabljeni na slivovko. Oba ministra izdelujeta posebno poročila za Hrvatski seljački klub, ki bo na eni priložnosti, najkasneje pa koncem tega tedna odločil v kaki obliki, naj se zaradi takih nesposobnosti obrne na vladarja in na parlament, ne glede na to, da bo dal še posebne instrukcije seljačkim ministrom za njihov nastop v ministrskem svetu.

Da HSS smatra, da so vse kršitve volilne svobode tako resne, je jasno, da so Uzunovičeve in Maksimovičeve izjave o svobodnih volitvah inole same namen zaslepti narod in javnost. Absolutno je potrebno, da Uzunović in Maksimović z vso odločnostjo nastopita proti kršiteljem svobode in da Uzunović zahteva od ministra Sršića demisijo, Maksimović pa mora takoj suspendirati velika župana v Subotici in Somboru ter župana v Subotici. Ako se to ne zgodi, bo Hrvatski seljački klub storil zaključke, ki bodo nedvomno dokazali, da HSS noče imeti nič skupnega s tako politiko, ki vedoma in hote ruši same temelje države in monarhije.

Zagreb, 25. januarja r. Večere, ki je v radijski službi, oznanja, da se je politična situacija pričela ostriti radi volilnih maniracij radikalov v Vojvodini. Navaja, da so vsi hrvatski poslanci ogorčeni na poročila, ki so jih prejeli iz Vojvodine in Sre-

ma, ter zatrjujejo, da je bila HSS z raznimi volilnimi triki radikalov oškodovana za najmanj 30 mandatov (!?) Ogorčenje med poslanci HSS je veliko in gre tako daleč, da izražajo dvom ali bodo takšni vladni splohi votirali proračun. «Večere» navaja, da je njegovemu beograjskemu dopisniku izjavil ugleden član Radičevega kluba: Sklenili smo, da napravimo konec takšne-mu početju radikalne stranke. Nelojalno obnašanje radikalov je doseglo vrh. Pritožili se bomo kroni. Ne bomo dovolili, da bi se rušili hrvatski interesi v Bosni, Vojvodini in Dalmaciji za voljo radikalov.

Beograd, 25. januarja p. Radičeva najmočnejša izjava, ki zahteva demisijo ministra pravde dr. Sršića in grozi z razkuženjem koalicijske se ne smatra za resno. Radikalni minister je na vprašanje Vasega dopisnika zamahnil z roko ter smeje odgovoril: Se bo preemislil in pravočasno preklkal! Tako se tudi splošno pričakuje in je značilno da današnja «Politika» prinaša izjavo radičevskega prvaka, ki je bil v Vojvodini (izgleda torej da ministra Košutića ali Sibenića) ki pravi: «Ne morem reči, da se je vršil teror». V opoziciji se tudi povdarja absurdum, da ena od vladnih strank napoveduje, da bo šla drugo tožiti — kralju! Vlada tako iz sebe napravi pravo kari-katuro. Seveda je pa ta dogodek nadaljni donesek k resnici, da je današnji režim v polnem razkroju.

Dr. Korošec kot diplomat

Beograd, 25. januarja, p. «Novosti» prinašajo razgovor z dr. Korošcem in ga vprašujejo, ali je zadovoljen z izidom nedeljskih volitev. Dr. Korošec je diplomatsko odgovoril, da govore številke mandatov. Glede ministrskega predsednika Uzunovića in njegovih izjav o vstopu klerikalcev v vlado, je dejal, da so listi že prineli pogoje SLS, ki so v glavnem točni. Dr. Korošec se smatra, da vprašanje vstopa njegove stranke v vlado sedaj ni aktualno.

SDS je dobila 102 mandata

Pribečević o porazu radikalov in radičevcev. Beograjsko časopisje povdarja važnost poraza SDS. Zanimivi rezultati iz Srema

Beograd, 25. januarja p. Današnja »Reč« poroča, da je dobila samostojna demokratska stranka naslednje mandate pri volitvah v oblastne skupščine: Bačka oblast 3, beograjska 8, bitoljska 1, bihačka 3, vrbaska 5, dubrovačka 2, zagrebačka 3, ljubljanska 6, mariborska 6, moravska 1, osiječka 11, podunavska 3, primorska krajiška 31, raška 1, sarajevska 1, splitska 7, sremska 8, travniška 1, tuzlanska 1, skupno 102 mandata.

Med navedenimi niso vsi mandati iz Srbije, Bačke in Banata, kjer so nastopale liste SDS skupno z drugimi skupinami. Manjka pa tudi še definitivni rezultati iz nekaterih srezov.

Beograd, 25. januarja r. Pri zadnjih skupščinskih volitvah so dobili radikalni v Sremu nad 41.000 glasov, pri sedanjih volitvah pa kljub silnemu terorju tamkajšnjega velikega župana samo 24.000, torej za 16.000 manj. Radičevci so dobili pri zadnjih volitvah kljub Obznanu v Sremu 27.000, sedaj pa samo 15.000, dočim so samostojni demokrati porasli od 9000 na 12.500, čeprav niso več v vladi. V mandatih pa to razmerje nikakor ni zadostno izraženo: radikalni so dobili 20, radičevci 11, a samostojni demokrati samo 6 mandatov.

Beograd, 25. januarja r. Vse beograjsko časopisje naglašja poraz glasov samostojnih demokratov pri volitvah v oblastne skupščine kot karakterističen simptom. Zlasti »Politika« povdarja, da so izšli iz volilnega boja samostojni demokrati močno ojačani. Karakteristično je, da celo radikalno »Vreme« v uvodniku opozarja na uspeh samostojnih demokratov na račun radičevcev, kar je zelo simptomatično in obenem

Narodna skupščina se je zopet sestala

Včerašnja seja je bila zgolj formalnega značaja. Tudi za današnjo sejo ni nobenega stvarnega gradiva

Beograd, 25. jan. r. Danes se je zopet sestala Narodna skupščina. Dopolodne se je vršila krajša seja ministrskega sveta, ki je razpravljala o parlamentarnem delu in o predložitvi proračuna.

Ob 11. dopoldne se je pričela končno seja Narodne skupščine. Po izvršenih formalnostih se je predsednik Marko Trifković s toplimi besedami spomnil smrti pokojnega Nikole Pašića in je obenem sporočil, da je prejel od Državne Hipotekarne banke akt, po katerem je pokojni Nikola Pašić testamentarno zapustil 826.605 Din kot preostalo vsoto ruskih prispevkov, zbranih za čas vojne za Srbijo. Sedaj more razpolagati v smislu odredbe testamenta s to vsoto predsednik Narodne skupščine. Nato je bila predložena ostavka dr. Kumanudija, ker je izgovoril za predsednika beograjske občine Obenem je prešla Narodna skupščina iz Nedolišća dopis, da radičevski poslanec Juraj Znidarić izvršuje tamkaj funkcijo župana, kar je nezdržljivo s poslanskim mandatom. Zadeva je bila izročena verifikacijskemu odboru.

Nato se je pričel akt, s katerim vlada predlaga skupščini predlog proračuna za leto 1926-27 skupno s finančnim zakonom, nadalje predlog zakona o tolmačenju čl. 108

Dvoličnost madžarske politike

Grof Bethlen o zunanjepolitičnih vprašanjih. — Madžarska bi rada istočasno prijateljstvo Jugoslavije in Italije

Budimpešta, 25. januarja. s. Vlada stranka je imela snovi svojo prvo konferenco po volitvah. Grof Bethlen se je v daljšem govoru bavil tudi o zunanji politiki ter je med drugim izjavil: Vlada se je oprijela v mednarodnem političnem življenju inavguirane mirovne politike ter je končala s politiko rožljanj s sabljo, ki je želela nič ne korist, ampak lahko samo ojači sumničenje in sovražna stališča sosedov do Madžarske. Govoreč o bodočem vladinem programu je izjavil, da neče govoriti o vprašanju kralja. Vlada se more baviti samo s takimi vprašanji, ki jih bo mogla rešiti v bližnji bodočnosti. Položaj pa še ni dozorel tako daleč, da bi se govorilo o vprašanju kralja. Ministrski predsednik grof Bethlen je razpravljajl potem o pogajanjih z drugimi državami. Še lani se se začeli razgovori s Beogradom za ureditev nekaterih jurističnih in gospodarskih zadev, ki jih je bilo treba še rešiti. Med temi vprašanji je tudi zadeva dostopa Madžarske do morja. Ni dvoma, da pri-

Pred desničarskim kurzom v Nemčiji

Pogajanja med centrom in nacionalisti napredujejo. — Nacionalci dobe notranje ministristvo

Berlin, 25. januarja (be). V tujakšnih političnih krogih se pričakuje, da bodo pogajanja Marxa s konservativci do večera ugodno zaključena. Nato sledi razgovori z demokrati. Po posvetovanju s strankami bo sestavljen kabinet na skupnem sestanku strank, ki bodo sodelovale v vladi.

Berlin, 25. januarja. f. Dr. Marx ni predložil nemško-nacionalni komisiji, ki se pogaja s njim za sestavo desničarske vlade, smernice, kakršne je sprejel centum, marvoč je na temelju teh izdelal lasten vladni program. Ta vsebuje v glavnem stališče napravnepublikli in njenim simbolom, nadaljevanje locarske politike in islojalno sodelovanje pri Društvu narodov. Glede državne brambe ponavlja Marxa izvajanja pred padcem njegovega zadnjega kabineta. V svojem programu se dotika tudi vprašanja nacionalističnih borbenih organizacij in socialne politike, zlasti socialne zakonodaje.

Dr. Marx je izjavil, da upa v uspehi, tudi zastopniku socialnih demokratov Müller-Frankenu je potrdil, da je na tem, da se sporazume z nemškimi nacionalisti. Kakor poroča del nacionalističnega časopisja, se

tudi popolnoma logično.

Beograd, 25. januarja r. Svetozar Pribečević navaja v razgovoru z novinari sledede karakteristične momente pri sedanjih volitvah: Radikalni so popolnoma izgubili teren med Srbi v Vojvodini; našli so pribožalščee sedaj pri Madžarih in Nemcih. Radikalni so bili strašno potolčeni v Bosni in Hercegovini, posebno v Bosanski Krajini. V Dalmaciji so bili dobesedno razpolovljeni. Glede radičevcev je karakteristično, da je dobil Radić pri sedanjih volitvah komaj polovico dosedanjih glasov. Izguba z. Radića ni sicer toliko v mandatih, kakor v kroglicah. Značilna sta poraza radikalov v Beogradu in klerikalcev v Ljubljani. Obe plemenski stranki sta doživeli poraz v svojih centrih, Radić pa je prenehal biti absolutni gospodar v Zagrebu. Dve demokratiški krili imata sedaj v oblasti Beograd in Ljubljano. Za Radića sta usodopolna dva poraza: V starem hrvatskem mestu Sisku in v sreziu Cabru, v katerem ni niti ene srbske hiše. Obe postojanki sta krepko v rokah samostojnih demokratov, ki so zmagali tudi v raznih drugih hrvatskih krajih, kakor v varaždinskem sreziu, v Čakovcu in Prelogu in tako načeli Radičovo gospodstvo v Hrvatskem Zagorju in Medimurju.

Pribečević je ilustriral nato uspehe SDS po posameznih oblastih in v posameznih mestih, nakar je nadaljeval: Razume se, da bi bil rezultat še popolnoma drugačen, ako bi se izvršila protiposkušnja in bi moral radikalni in radičevci iz opozicije na volitve. G. Uzunović, ki je jako zaljubljen v svoj uspeh, še ni šel nikdar v svojem življenju kot opozicionalec na volitve. Dvomim, da bi bil on tako dobre volje, ako bi izvedel jaz svobodne in čiste volitve.

Kdo je v Sloveniji na deželi nazadoval in kdo napredoval?

Včerašnji »Slovenec« skuša dokazati, da je SDS na deželi nazadovala. Za dokaz se poslužuje nesoljnih metod, ker je dva srezka rezultata (Kočevje in Ljubli. okolica) v škodo SDS faizificiral, razen tega pa zatajil dva podeželska sreza (Laško in Brežice) v ljubljanski oblasti, kj se prištevata tudi Sloveniji. Da ne bo klerikalno časopisje še naprej slepomišlo priobčenemu razmerje glasov poednih strank med 1. 1927 in 1. 1925. Priobčenemu samo volilne rezultate iz podeželskih volilnih okrožij v Sloveniji, torej brez Medimurja in Kastva ter brez Ljubljane, Maribora in Celja. Rezultat je seveda najbolj porazen za radičevce, ker je v Sloveniji na deželi radičevščina padla za 13.732 glasov, skoraj nič bolj ugoden pa ni tu rezultat za SLS, ki je nazadovala za 3.971 glasov. Napredovala pa je na deželi v Sloveniji SDS in sicer za 2616 glasov. To pričajo že same suhe številke, ne da bi se danes spuščali v podrobnejšo razpravo ter dokazovali dejansko še lažji napredek SDS!

LJUBLJANSKA OBLAST

	1927	1925
SDS	11.925	11.624
Brežice	717	417
Črnomelj	520	632
Kamnik	604	675
Kočevje	778	841
Kranj	1.637	1.640
Krško	859	766
Laško	1.044	785
Litija	851	667
Ljubljana (okolica)	1.365	1.447
Logatec	1.308	1.392
Novo mesto	922	940
Radovljica	1.310	1.422
	11.925	11.624
(+ 301)		

	1927	1925
SLS	1927	1925
Brežice	2.304	2.447
Črnomelj	2.168	2.181
Kamnik	4.601	5.390
Kočevje	3.437	4.854
Kranj	6.355	6.678
Krško	5.548	5.183
Laško	2.241	3.139
Litija	4.512	4.670
Ljubljana (okolica)	7.215	8.120
Logatec	2.699	2.737
Novo mesto	4.744	4.859
Radovljica	3.233	3.582
	52.800	53.945
(- 1.045)		

	1927	1925
SKS	1927	1925
Brežice	1.256	1.767
Črnomelj	988	1.259
Kamnik	577	747
Kočevje	612	1.225
Kranj	995	1.079
Krško	1.968	2.753
Laško	204	399
Litija	707	688
Ljubljana (okolica)	1.380	1.651
Logatec	335	608
Novo mesto	1.641	2.337
Radovljica	553	512
	11.206	15.025
(- 3.819)		

MARIBORSKA OBLAST

	1927	1925
SDS	1927	1925
Celje (okolica)	795	831
Dol. Lendava	676	551
Dravograd	538	188
Gornji grad	283	217
Konjice	339	334
Ljutomer	594	561
Maribor (desni br.)	882	599
Maribor (levi br.)	929	498
Murska Sobota	1.704	948
Ptuj	1.326	982
Slovenjgradec	375	586
Šmarje	837	557
	9.168	6.852
(+ 2.316)		

	1927	1925
SLS	1927	1925
Celje (okolica)	5.170	5.370
Dol. Lendava	4.072	3.668
Dravograd	1.762	1.156
Gornji grad	1.956	1.839
Konjice	2.219	3.425
Ljutomer	3.705	3.723
Maribor (desni br.)	3.478	3.636
Maribor (levi br.)	5.806	5.930
Murska Sobota	2.991	2.622
Ptuj	6.704	7.733
Slovenjgradec	2.680	3.584
Šmarje	3.663	4.138
	43.898	46.824
(- 2.926)		

	1927	1925
SKS	1927	1925
Celje (okolica)	928	963
Dol. Lendava	1.308	2.416
Dravograd	310	518
Gornji grad	—	316
Konjice	—	246
Ljutomer	603	721
Maribor (desni br.)	418	1.673
Maribor (levi br.)	415	1.426
Murska Sobota	3.404	5.845
Ptuj	792	2.299
Slovenjgradec	162	873
Šmarje	784	1.771
	9.124	19.067
(- 9.943)		

PREGLED

	1927	1925
SDS	1927	1925
Ljubljanska oblast	11.925	11.624
Mariborska oblast	9.124	19.067
	21.049	30.691
SLS	1927	1925
Ljubljanska oblast	11.925	11.624
Mariborska oblast	9.124	19.067
	21.049	30.691
Radičevci	11.925	11.624
Ljubljanska oblast	11.925	11.624
Mariborska oblast	9.124	19.067
	21.049	30.691

Politične beležke

Klerikalne metode pri agitaciji

Z dežele nam pišejo: Kakor vsakokrat pri volitvah so klerikalci uganjali po deželi tudi tokrat nečrnuvno agitacijo. Kdor je bil doslej že menja, da je za klerikalce vera sveta stvar, se je mogel prepričati, da je vera samo kler. agitacijsko sredstvo, ki se da obračati kakor že kaže. Politikujoči podeželski župniki so na naravnost mojstrski način spoili vero in klerikalno stranko in kadar je kazalo odnehati so popolnoma odnehal z vero v prid klerikalni stranki. V bližini Ljubljane je tik pred volitvami in na dan volitev hodil župnik od farane do farane in naletel je seveda na demokrate, o katerih klerikalci navadno pišejo — verujejo itak ne — da so nasprotniki vere. In župnik ilm je govoril in jih prepričeval: nič ni treba moliti, ni se treba postiti, ni treba hoditi k maši, kaj šele k spovedi, glavno je, da vržete kroglice v skrinjico SLS! To so metode predluteranske dobe in spadajo v dobo »odpuškov«: Sobal das Gek in Kasten klingt, die Seele in den Himmel springt. Saj se zameemo! Sivar je ta: Klerikalnim kolovodjem je vse sveto in istočasno si upajo vse sveto podirati in podreti. Gre jim samo za doseg njihovih ciljev in če je treba zatajiti najsvetejše, z lažjo vestjo zataje, pa naj bi bila magari dogma sama. Seveda, mi smo pa brezverci in sicer samo zato, ker ne mečemo kroglice v klerikalne, škofovske skrinjice!

Zatajili so ga

Iz Celja nam pišejo: Združeni klerikalci in radikalni so razposlali volilecem tiskane pozive, da naj se volitev udeležijo, na katerih je podpisal za slovensko ljudsko stranko predsednik dr. Anton Ogrizek, za narodno radikalno stranko pa namesto predsednika Stermeckega dr. Gorican. Ne-popularnost predsednika Stermeckega je celo v klerikalnih in radikalnih vrstah tako velika, da so se bili postaviti pod vabilo njegovo ime in so ga utajili ter podpisali namesto njega raje manj znanega dr. Goricana. Pa tudi s slednjim nimajo sreče. Njegovi lastni volilci so že pred volitvijo gojdnjali, češ kakega človeka volijo, ki ne zna govoriti in ni v občinskem odboru vsa leta odprti ust! No, saj bodo te zadrege rešili, ko pa mora odstopiti svoje mesto profesorju Cestniku, sam pa se pripravila za župana in se v družbi svojih vernih že pušči danes nazivati »gospod župan«. Toda, gospod župan, medved je še v planini. Morda je le bolj sigurno obdržati oblastni mandat?

Zopet eden od radičevskih švindlov

Pred volitvami v oblastne skupščine je bil eden od glavnih Radičevih šlagerjev, da je treba reducirati vojsko in da bo HSS poskrbela, da se črta pri proračunu ministrstva vojske in mornarice »saj ena milijarda«, češ se tak ne more prenesti ogromnih bremen, ki se mu nalagajo za vojne izdatke. Seveda je bilo vse to Radičovo govorjenje prazen švindol, kar se je večeraj tudi promptno pokazalo, ko so radičevci strumno in disciplinirano glasovali za 2350 milijonski vojni buđet. Naravno je, da bodo sedaj, ko so buđet sprejeli, radičevci znova tožili, kolika vojaška bremena nalaga država seljaku.

Napoved splošne stavke na naših univerzah

Zagreb, 25. januarja. n. Dijaki zagrebske univerze so izdali danes komuniké, v katerem pravijo: Ako se merodajni krogi ne pobrigajo pravočasno in ne prekličejo svoje odločitve glede medicincev, pride prav lahko do neujubih posledic, ker so dijaki pripravljani, upreti se z vsemi sredstvi proti krivici, ki se jim godi. Na današnji konferenci, na kateri so bili zastopani vsi dijaški klubi brez razlike, so manifestirali voljo dijakstva, da se najodločnejše zoperstavijo pokusu vlade. V znak solidarnosti z medicinci proglašajo splošno stavko, ki naj traja toliko časa, dokler dijaki ne dosežejo uspeh.

Rumunski aeroplan pristal na Hrvatskem

Jaska, 25. jan. n. Dopoldne se je spustil na tla v bližini mesta rumunski aeroplan s kapitanoma Popescom in Jonescom. Letalo je prišlo iz Italije iz Vidma, v megli pa je izgubilo smer. Ob 3. popoldne bi moralo pristati v Bukarešti. Armijsko poveljstvo v Zagrebu je takoj poslalo na pomoč letalskega poročnika Vasića z več vojakli. Rumunska letalca sta se popolnoma odpeljala v Zagreb in se javila armijskemu poveljstvu, zvečer pa sta se vrnila semkaj, da se pripravita za nadaljni polet proti Rumuniji.

Razvoj dogodkov na Kitajskem

Berlin, 25. januarja. (be.) Angleška vlada je izdala komuniké, v katerem izjavlja, da angleške čete ne bodo branile kantonski armadi vohod v mesto Sanghaj. Angleške čete ne bodo nabile orožja toliko časa, dokler ne bodo napadene ali dokler ne bo nevarnosti za življenje angleških podanikov. London, 25. januarja. (lo.) Osmega februarja se sestane parlament. Vlada pripravlja sedaj vsebino kraljevske govora. Najvažnejši del prestolnega govora se bo bavil s političnim položajem na Kitajskem. Ker se je že večji del ministrov vrnil na Angleško, se vrši v kratkem plenarna seja vlade. London, 25. januarja. (lo.) Danes odide v Sanghaj generalni major John Duncan, ki je določen za poveljnika tamkajšnjih obrambnih čet. Te čete so sestavljene iz divizije pehote, ki pa je začasno brez zadostne artiljerije.

Delhi, 25. januarja. (be.) Od tu odidejo na Kitajsko štirje pehotni bataljoni in stotnja strojnih pušk.

Ugoden finančni položaj v Franciji

Pariz, 25. januarja. (pa) Pred finančno komisijo zbornice je očrtal ministrski predsednik Poincaré finančni položaj v Franciji. Ko je prevzela njegova vlada finančno ministrstvo, je razpolagala država pri francoski banki z milijonom frankov kredita. Vlada je pri tem obupnem položaju takoj pričela z energično sanacijo državnih financ in s pomočjo zunanjih in notranjih posojil odvrnila preteči polom. Navzlic temu je ostala vlada odločna nasprotnica vsake inflacije. Finančni položaj se je naglo boljšal, tako da je lahko vlada že 30. septembra popolnoma vrnila francoski banki dovoljene predujme. Vsi veliki nakupov deviz v inozemstvu, se ni samo posrečila popolna vzpostavitev Morgasovega fonda temveč se je celo pomnožila. Vrh tega posejude državni zaklad dovoljeno količino deviz, da v vsakem primeru odbije napad na francoski frank. Končno je Poincaré dokazoval, da posojila, ki so bila izdana v Švici in na Nizozemskem, ne pomenjajo porasta državnih dolgov, ker so državne zveznice plašale državnemu zakladu z dohodki iz teh emisij vse predujme, katere je dovolila država železnicam vse od leta 1920.

Rusija se ne udeleži gospodarske konference v Ženevi

Zeneva, 25. jan. d. Ruska vlada odklanja povabilo k udeležbi na mednarodni gospodarski konferenci, ki je sklicana za 4. maja. To je sporočila dne 19. t. m. s posebno noto, čije ton je zelo oster. Nota veli, da določa nota Društva narodov od 22. decembra 1926 Zenevo kot kraj gospodarske konference. V tem vidu ruska vlada jasno svrhu, da se Rusija izključi od vsake možnosti sodelovanja. Zato ne more sovjetska vlada smatrati te note niti kot povabilo h konferenci in še manj, da bi mogla razpravljati o njenih predlogih ali imenovati svoje zastopnike.

Sklicanje španskega parlamenta

Madrid, 25. jan. d. V kratkem izide dekret o sklicanju parlamenta, s katerim je kljub velikim oviram prodrl Primo de Rivera. Parlament bo imel veliko manj pravic, kakor je doslej napovedano. Na dan objave dekreta zapusti bivši ministrski predsednik Sanchez Guerra Španijo v znak protesta in se namerava naseliti v Parizu, kjer bo objavil manifest ko protest proti kršitvi ustave, ki jo sankcionira kralj. Delal bo tudi proti diktatorju Riveri in celo proti monarhiji na Špankem. Pri odprtvi parlamenta je računati z demonstracijami. Zbornica bo imela dvakrat na teden plenarne seja. Baje odprti parlament kralj sam. Delavci bodo imeli v tej zbornici 44 poslancev.

Konec vojaške kontrole nad Nemčijo

Berlin, 25. januarja. Medzavezniška vojaška kontrolna komisija v Berlinu je svoje praktično delo končala s sklenitvijo določb o izgotavljanju in izvozu vojnega materiala. Ta komisija se dne 31. januarja odpokliče iz Berlina v smislu ženevskih dogovorov. O vojaških stvareh se bo v bodoče veleposlaniška konferenca direktno pogajala z nemško vlado.

Voditelj italijanskih socijalistov zadela kap

Rim, 25. januarja. o. Agentura Radio Nazionale poroča, da je bivšje voditelj italijanskih socijalistov Filipa Turatija, ki je pobegnil v Francijo, zadela kap. Zdravniki so mu predpisali, da ima odpotovati na jug. Turati je tako odpotoval v Charquitrance, kjer ostane delj časa.

Italijansko-rumunska trgovinska pogajanja

Rim, 25. januarja. o. Semkaj je dospela rumunska delegacija za pogajanja z Italijo v svrhu sklenitve trgovinske pogodbe. Njen načelnik je državni podtajnik Manolicescu, vodja italijanske delegacije pa poslanec Suvich. (Lep Italijani! Ur.) Dopoldne sta se sestala načelnika obeh delegacij in se domnili o pričetku in programu razprav.

Posledica politične klofute

Zeneva, 25. anuarja (be). Madžarski novinar Justh, ki je oklofutal na lanskem zasedanju Društva narodov grofa Bethlena, je bil obsojen na 24 dni zapore, 500 franov globe in na izgon za dobo desetih let iz Švice. Zaporno kazen je že prestal v preiskovalnem zaporu.

Izvoz nemških polifabrikatov

Berlin, 25. januarja (be). Nemška narodna industrija bo iz patrijotičnih razlogov sprejela dogovor med nemškimi delegati in medzavezniško kontrolno komisijo glede izdelave in izvoza polifabrikatov.

Usoda grškega pilota

Sofija, 25. januarja (pa). Tukašnji grški poslanik je prejel od svoje vlade nalog, naj intervenira v prilog grškemu pilotu, ki je pristal v megli na bolgarskem ozemlju. Bolgari so pilota takoj zaprli in zaplenili letalo.

Poljski židi proti Ben Hurju

Bialystok, 25. januarja (pa). Židovske mase so napadle tukašnji kino, v katerem se je predstavljal Ben Hur. Ranile so ravnotežja in zaigale film, katerega je prokel židovski rabin.

Nov planet

Pariz, 25. jan. (be) Na španski zvezdarci so odkrili v ozvezdju Hidre nov planet, ki se popolnoma drugače giblje: kakor ostali do sedaj znani asteroidi.

Mesto Maribor.

Volišče	Oddani glasovi	I. SOC.	II. SLS, NRS Nemci	III. SKS, JBS	IV. SDS
I	539	108	306	20	105
II	495	98	256	21	120
III	610	102	317	21	170
IV	616	106	278	23	209
V	536	210	224	15	87
VI	672	265	281	17	108
VII	463	194	186	10	73
VIII	531	253	174	9	95
IX	414	192	143	8	71
Skupaj	4.876	1.528	2.165	144	1.038
L. 1925	5.310	898	1.204 Nemci 724 r.d. 248	624	806

Srez Maribor — desni breg.

Volišče	Oddani glasovi	I. SLS	II. SOC.	III. SKS	IV. SDS	V. Nemci
Cinžat	103	65	10	4	21	3
Črešnjevce	211	118	43	21	27	2
Dogoše	212	101	91	4	15	1
Fram	222	95	47	53	27	0
Laporje	227	185	23	4	13	2
Lehen	41	15	9	0	11	6
Limbuš	219	43	123	7	45	1
Makole	287	264	1	14	5	3
Pečke	285	264	7	10	2	2
Pobrežje	379	82	216	9	70	2
Podova	152	94	8	30	18	2
Poljčane	291	194	40	5	48	4
Rače	165	76	15	23	50	1
Ruše	473	135	228	5	103	2
Slivnica	279	191	27	17	42	2
Slovenska Bistrica	454	280	4	8	115	47
Spodnja Hoče	241	167	57	2	14	1
Spodnja Ložnica	162	139	2	1	5	15
Spodnja Polskava	159	74	21	23	32	9
Sv. Marjeta na Dravskem polju	198	67	5	1	18	2
Sv. Lovrenc na Pohorju	243	163	34	2	27	17
Studenci I.	277	42	200	11	20	4
Studenci II.	368	71	235	16	45	1
Studenice	223	172	9	8	31	3
Šmartno	95	72	2	16	4	1
Tezno	367	104	280	7	44	4
Tinje	150	129	2	3	3	13
Zgornja Polskava	116	76	4	28	7	1
Skupaj	6.599	3.478	1.671	417	882	151
L. 1925	7.666	3.636	831	1.753	599	102

Srez Maribor — levi breg.

Volišče	Oddani glasovi	I. SLS	II. Rad.	Soc. III.	IV. SDS
Cerkvenjak v Slov. gorica	604	504	10	5	85
Črmlenjak	173	158	1	0	14
Gočova	102	75	1	0	28
Jarenina	321	261	32	3	25
Kamnica	247	197	18	22	10
Krčevina	229	87	31	73	38
Lajtersberg	199	89	17	83	10
Nova cerkev	202	145	35	3	19
Selnica ob Dravi	276	135	59	71	11
Selnica ob Muri	235	212	1	5	17
Spodnja Sv. Kungota	106	77	5	5	19
Svečina	162	98	2	1	62
Sv. Ana	403	334	1	1	67
Sv. Barbara	288	243	19	1	25
Sv. Marjeta ob Pesnici	220	168	31	6	15
Sv. Trojica v Slov. gorica	297	212	10	6	69
Sv. Benedikt	371	332	0	1	38
Sv. Duh na Ostrem vrhu	104	37	32	1	34
Sv. Jakob	478	469	5	1	3
Sv. Jurij ob Pesnici	133	60	32	0	3
Sv. Jurij v Slov. gorica	475	452	1	3	19
Sv. Križ	168	142	3	0	23
Sv. Martin pri Vurbergu	256	214	15	3	24
Sv. Peter	209	168	23	15	3
Sv. Rupert	146	113	3	0	30
Št. Ilj	264	229	1	2	32
Sv. Lenart	309	193	2	7	107
Zgornja Sv. Kungota	192	103	25	2	63
Skupaj	7.170	5.506	415	320	929
L. 1925	8.505	5.930	304	303	493

Mesto Celje.

Volišče	Oddani glasovi	I. NRS, SLS in Nemci	II. Soc.	III. Nemci	IV. SDS
I.	625	331	33	16	245
II.	610	335	37	5	233
Skupaj	1.235	666	70	21	478
L. 1925	1.246	251 Nemci 296	123	10	392

Srez Celje, okolica

Volišče	Oddani glasovi	I. SLS	II. SKS	III. I. Soc.	IV. Nemci	V. SDS	VI. SKS
Braslovce	355	226	49	4	5	64	7
Breg	572	395	10	34	18	108	7
Gabrje	467	168	10	150	35	88	16
Dobrna	311	291	2	11	2	4	1
Dramlje	168	86	53	0	1	45	1
Frankolovo	173	137	17	1	1	16	1
Gomilsko	150	62	34	3	1	47	3
Griže	310	171	35	49	16	32	7
Kalobje	213	143	69	0	0	1	0
Nova cerkev	149	114	27	0	4	4	0
Petrovče	285	171	47	8	47	11	1
Polzela	304	263	3	4	2	31	1
Št. Jurij ob juž. žel. I.	124	68	4	7	2	40	3
Št. Jurij ob juž. žel. II.	372	293	43	7	15	9	5
Št. Jurij ob Taboru	254	183	60	0	2	8	1
Sv. Lovrenc p. Prožinom	121	93	4	7	12	4	1
Sv. Pavel pri Preboldu	372	177	67	47	7	70	4
Sv. Peter ob Savinji	256	183	28	3	1	40	1
Škofja vas	357	188	66	68	16	17	2
Šmartno v Rožni dolini	198	194	2	0	0	2	0
Teharje	290	176	1	40	54	15	4
Velika Pirešica	318	294	7	3	6	6	2
Vojnik	201	152	13	5	4	25	2
Vransko	361	252	38	1	3	66	1
Žalec	355	135	181	6	7	24	2
Št. Rupert	251	221	28	0	1	0	1
Motnik	70	51	4	1	1	11	2
Špitalič	83	67	14	2	0	0	0
Trojane	241	216	12	3	1	7	2
Skupaj	7.699	5.170	928	464	264	795	78
L. 1925	8.555	5.510	466	580		940	519

Srez Ptuj.

Volišče	Oddani glasovi	I. SLS	II. Soc.	III. SDS	IV. SKS
Breg	293	166	82	33	12
Cirkovce	247	205	3	13	26
Dornava	267	221	22	8	16
Gradišče	71	22	0	38	11
Jiršovci	197	177	8	6	6
Krčevina	218	150	18	46	4
Leskovec	275	195	1	11	68
Nova cerkev	193	109	30	34	20
Polenšak	106	93	3	8	2
Ptuj I	220	63	57	97	3
Ptuj II	189	53	55	76	5
Ptujjska gora	234	158	7	23	46
Ragoznica	278	183	69	24	2
Sela	181	108	10	20	43
Sv. Bolfenk	59	26	5	21	7
Sv. Barbara v Halozah	198	91	12	52	43
Sv. Marjeta nize Ptuja	341	304	21	14	2
Sv. Andraž v Slov. gorica	240	210	2	12	16
Sv. Lovrenc na Dravskem polju	258	161	2	15	80
Sv. Lovrenc v Slov. gorica	308	274	9	5	20
Sv. Marko	679	588	18	65	8
Sv. Urban	123	105	6	4	8
Št. Vid	147	56	1	39	51
Trnovska vas	171	152	2	11	6
Vurberg	238	226	5	7	0
Zavrč	213	198	2	11	2
Zlatoličje	345	225	27	7	86
Brebovnik	208	181	2	25	0
Hardek	187	164	5	12	6
Ormož	310	150	16	128	16
Savci	254	215	1	37	1
Središče	457	189	3	178	87
Svetinje	277	192	4	79	2
Sv. Lenart pri Veliki Nedelji	333	289	6	33	5
Sv. Miklavž	199	155	7	32	5
Sv. Bolfenk pri Središču	242	166	3	22	51
Sv. Tomaž	229	197	2	28	2
Velika Nedelja	367	287	4	52	24
Skupaj	9.352	6.704	530	1.326	792

Oblasti, srez in mandati

V 33 oblastih s 429 volilnimi enicami je izvoljenih 1207 poslancev.

Slovenija z Medjimurjem in Kastvom.

1.) Ljubljanska oblast s Kastvom 13 srezov in 2 mesti, 53 mandatov.
2.) Mariborska oblast z Medjimurjem, 14 srezov in 2 mesta, 64 mandatov.
Skupno ima Slovenija v dveh oblastnih skupščinah 27 srezov in 4 mesta, 117 mandatov.

Hrvatska in Slavonija.

3.) Primorsko-krajiška oblast 24 srezov in 3 mesta, 62 mandatov.
4.) Zagrebška oblast 20 srezov in 4 mesta, 80 mandatov.
5.) Osješka oblast, 19 srezov in 6 mest, 77 mandatov.
6.) Sremska oblast 10 srezov in 6 mest, 40 mandatov.
Skupno v štirih oblastnih skupščinah 73 srezov in 19 mest, 259 mandatov.

Srbija in Vojvodina.

7.) Bačka oblast, 9 srezov in 3 mesta, 59 mandatov (vsi iz Vojvodine).
8.) Beograjska oblast 13 srezov in 6 mest 76 mandatov (od tega 59 iz Vojvodine).
9.) Podonavska oblast 10 srezov in 3 mesta, 38 mandatov (18 iz Vojvodine).
10.) Podrinjska oblast, 6 srezov in 1 mesto, 18 mandatov.
11.) Valjevska oblast 5 srezov, 1 mesto, 13 mandatov.
12.) Šumadijska oblast, 7 srezov in 1 mesto, 26 mandatov.
13.) Moravska oblast, 6 srezov in 1 mesto, 9 mandatov.
14.) Požarevačka oblast, 10 srezov in 1 mesto, 22 mandatov.
15.) Timoška oblast, 9 srezov in 2 mesti, 25 mandatov.
16.) Niška oblast, 11 srezov in 3 mesta, 43 mandatov.
17.) Vranska oblast, 7 srezov in 2 mesti, 25 mandatov.
18.) Kosovska oblast, 12 srezov in 3 mesta, 37 mandatov.
19.) Skopljanska oblast, 9 srezov in 4 mesta, 34 mandatov.
20.) Bregalniška oblast, 6 srezov in 1 mesto, 11 mandatov.
21.) Bitoljska oblast, 14 srezov in 6 mest 37 mandatov.
22.) Raška oblast, 11 srezov in 3 mesta, 27 mandatov.
23.) Užička oblast, 13 srezov in 1 mesto, 21 mandatov.
24.) Kruševačka oblast 5 srezov in 1 mesto, 16 mandatov.
Skupno ima Srbija z Vojvodino v 18 oblastih 163 srezov in 43 mest, 5447 mandatov — od tega v sami Vojvodini 3 oblasti, 24 srezov in 10 mest s 136 mandati.

Crna gora z Boko Kotorsko tvori

25.) Zetsko oblast s 13 srez in 4 mesti, 33 mandatov.

Dalmacija s Krkom.

26.) Splitska oblast s Krkom 10 srezov in 3 mesta, 49 mandatov.
27.) Duhovniška oblast 5 srezov in 2 mesti, 12 mandatov.
Skupno ima Dalmacija v dveh oblastih 15 srezov, 5 mest in 61 mandatov.

Bosna in Hercegovina.

28.) Tuzlanska oblast, 10 srezov in 3 mesta, 42 mandatov.
29.) Sarajevska oblast, 7 srezov in 1 mesto, 29 mandatov.
30.) Mostarska oblast, 9 srezov in 2 mesti, 26 mandatov.
31.) Travniška oblast, 10 srezov in 2 mesti, 28 mandatov.
32.) Vrbaska oblast, 9 srezov in 3 mesta, 43 mandatov.
33.) Bihačka oblast, 6 srezov in 1 mesto, 22 mandatov.

Skupno ima Bosna in Hercegovina v 6 oblastih 51 srezov in 12 mest s 180 mandati. V celi kraljevini je 33 oblasti in 87 mest, odnosno v celoti 429 volilnih enic, ki volijo 1207 mandatov. Povprečno torej pride na eno oblast 10 do 11 srezov in 2 ali 3 mesta s 36 do 37 mandati. Največje so oblastne skupščine: zagrebška (80 mandatov), beograjska (76) in osješka (77), najmanjše pa bregalniška (11), dubrovniška (12) in valjevska (13). Ustava ter zakon o oblastni in srezki samoupravi določata, da po 10.000 volilcev zastopa 1 oblastni poslanec. Pri sedanjih volitvah v oblastne skupščine je služila za podlago statistika prebivalstva iz l. 1921. Ker je tedaj bilo v kraljevini SHS 12.712.789 prebivalcev, bi morale vse oblastne skupščine imeti 1271 mandatov. Toda preveč nad 10 tisoč v posameznih srezih, manjši od 5000, za katere se ne računa mandat, so presegli svote od 5000 dalje, ki dobijo mandat in je vseh oblastnih mandatov v državi samo 1207. Po številu poslancev Narodne skupščine (315), kjer 40.000 prebivalcev ima po enega poslanca, bi moralo biti mandatov v oblastnih skupščinah štirikrat toliko, torej 1260. Sledi, da se razdeli v oblastnih skupščinah nekoliko manj mandatov, kakor bi to zahtevalo razmerje 1 proti 4 kot relacija skupščinskih mandatov napram oblastnim. Tudi iz tega je razviden velik napredek SDS, ki je dobila daleko več oblastnih mandatov, kakor iznaša četverno število njenih poslancev v Narodni skupščini. Ker ima SDS v celoti 102 oblastna mandata, izmed katerih posamezni zastopajo po 10 tisoč prebivalcev, znači, da za SDS stoji okroglo pol milijona duš.

DIVJI LOVEC

Srez Šmarje pri Jelšah.

Volišče	Oddani glasovi	I. SLS	II. SKS	III. SDS	IV. Soc.	V. Dem.
Buče	169	149	15	3	0	2
Dobje	220	214	4	1	0	1
Koprivnica	64	33	15	16	0	0
Kostrivnica	212	199	10	2	0	1
Kozje	223	132	58	27	1	5
Križe	68	54	11	3	0	0
Loka pri Žusmu	140	105	22	12	0	1
Mestinje	290	172	79	35	1	3
Pilštanj	234	136	91	3	3	1
Podčetrtek	156	94	12	48	1	1
Podsreda	117	70	22	23	0	2
Ponikva	249	191	12	37	7	2
Prevorje	127	79	46	1	0	1
Rogaška Slatina	252	123	38	66	23	2
Rogatec	271	123	45	97	5	5
Sedlarjevo	120	63	54	3	0	0
Slivnica	131	59	32	38	0	2
Sv. Ema	311	249	20	35	4	3
Sv. Florijan	162	84	3	72	1	2
Sv. Križ pri Slatini	323	230	55	25	11	2
Sv. Peter pod Sv. gorami	291	120	66	93	1	11
Sv. Štefan	109	95	3	11	0	0
Št. Vid pri Planini	203	184	17	5	0	0
Št. Vid pri Grobelnem	102	85	2	14	1	0
Šmarje I.	121	72	1	47	1	0
Šmarje II.	356	280	42	29	2	3
Zetale	254	154	8	89	1	2
Stoprce	114	110	1	2	0	1
Skupaj	5.389	3.656	784	837	63	49
L. 1925	6.827	4.138	1.747	557	72	31

Srez Liutomer.

Volišče	Oddani glasovi	I. SLS	II. SKS	III. SDS	IV. Soc.	V. Dem.
Apače	173	140	28	0	5	0
Cezanjevc	226	183	8	3	31	1
Cven	239	159	51	19	8	2
Drobtinci	73	58	12	0	3	0
Gornja Radgona	429	328	17	5	71	8
Ivanjci	390	320	32	2	35	1
Ključarovi	288	205	35	2	42	4
Ljutomer	285	119	41	5	105	15
Mala Nedelja	369	213	118	5	32	1
Murščak	216	187	15	6	8	0
Okoslavci	151	116	31	1	2	1
Orchovci	244	163	48	3	29	1
Plitvički vrh	235	208	14	4	9	0
Presika	276	241	10	8	12	5
Radenci	317	245	32	4	34	2
Stara cesta	121	92	3	2	23	1
Stara Nova vas	224	180	16	6	21	1
Videm	476	380	70	4	21	1
Vrže	300	166	23	7	103	1
Skupaj	5.032	3.703	604	86	594	45
L. 1925	5.839	3.723	400		561	51

Srez Prelog.

Volišče	Oddani glasovi	HPS	II. HSS	III. SDS	IV. NRS
Domašinec	452	35	344	62	11
Dekanovec	395	93	245	54	3
Dol. Dubrava I.	330	7	288	30	5
Dol. Dubrava II.	282	7	241	31	3
Dol. Vidovec	345	13	227	104	1
Draškovec	377	11	299	64	3
Goričan I.	309	91	119	94	5
Goričan II.	295	72	127	89	7
Hodošan	379	27	248	99	5
Kotoriba I.	258	108	124	18	8
Kotoriba II.	185	78	95	9	3
Kraljevac	483	119	280	75	9
Legrad	368	3	279	80	6
Mala Subotica	555	55	372	120	8
Paovec	507	115	318	70	4
Prelog I.	349	115	117	89	28
Prelog II.	330	95	159	50	26
Sv. Juraj u Trnju	341	42	255	39	5
Sv. Marija	287	51	135	98	3
D. Mihaljevac	193	10	139	44	0
Skupaj	7.020	1.147	4.511	1.329	143
L. 1925	9.001	480		1.998	

Srez Konjice

Volišče	Oddani glasovi	I. SLS	II. SKS	III. Soc.	IV. SDS
Čadram	350	271	1	42	36
Hudina, hiša št. 38	121	100	18	0	3
Kebelj	123	119	2	0	2
Konjice I	318	250	19	35	14
Konjice II	292	198	8	22	64
Loče	309	241	20	22	26
Prihova	261	247	5	4	5
Stranice	78	47	23	1	7
Sv. Kunigunda	157	151	1	3	2
Sv. Jernej	157	120	14	13	10
Špitališč	171	137	8	4	22
Vitanje	247	191	35	0	21
Zreče	194	147	5	15	27
Skupaj	2.778	2.219	159	161	239
L. 1925	3.425	2.239	237	120	334

Srez Slovenjgradec

Volišče	Oddani glasovi	I. SLS	II. SOC.	III. SKS	IV. SDS
Pameče	127	166	4	0	7
Podgorje	188	124	17	5	42
Razbor	103	87	3	0	13
Slovenjgradec	331	217	12	12	90
Stari trg	223	195	6	3	19
Sv. Andraž pri Velenju	165	154	3	0	8
Sv. Vid nad Valdekom	78	43	1	32	2
Št. Ilj nad Velenjem	182	145	28	1	8
Št. Ilj pod Turjakom	338	222	87	20	9
Št. Janž na Vinski gori	123	103	10	9	1
Št. Janž pri Dravogradu	224	178	42	2	2
Škale	280	157	115	2	6
Šmartno pri Slovenjgradcu	212	172	23	9	8
Šoštanj	544	275		5	111
Topolšičica	208	127	45	27	9
Velenje	478	267	169	4	38
Sv. Florijan	131	98	0	31	2
Skupaj	3.935	2.680	718	162	375
L. 1925	6.584	3.584	620	850	586

Srez Čakovec

Volišče	Sveči oddani glasovi	I. HSS	II. HPS	III. NRS	IV. SDS	Udruž. trg. i obrt.	VI. Soc.	VII. Nikl. čev. klub
Belica	675	594	20	2	55	1	3	0
Čakovec trg I.	366	57	16	18	136	112	26	1
Čakovec trg II	381	79	10	7	110	148	21	6
Čakovec	485	307	9	9	123	27	6	3
Pustakovac	445	337	5	5	59	34	4	1
Macinec	398	53	53	1	286	5	0	0
Gor. Mihaljevac	383	256	37	3		5	0	4
Mursko Središče	344	105	57	16	81	50	31	4
Selnica	372	237	80	11	30	9	1	4
Nedelišče	591	283	78	5	154	50	0	21
Podturen	313	221	4	3	70	13	1	1
Slvica	212	150	4	2	52	3	0	1
Strahomirjec	269	66	0	6	126	67	3	1
Sv. Juraj na Bregu	457	311	66	14	61	4	1	0
Sv. Martin na Muri	538	310	85	12	108	14	0	9
Štrigova	502	340	93	13	43	10	1	2
Safarsko	509	384	75	5	31	5	1	8
Vratišinec I.	321	97	61	3	144	11	3	2
Vratišinec II.	241	151	63	4	19	4	0	0
Skupaj	7802	4338	816	139	1766	572	102	68
L. 1925	9600		741		1852		20	

Srez Dol na Lendava.

Volišče	Oddani glasovi	SLS	II. HSS	III. SKS	IV. SDS	V. NRS
Beltinci	620	508	60	3	47	2
Bogojina	530	504	9	8	9	0
Bratonci	449	412	3	10	21	3
Čentiba	521	46	385	4	79	7
Črenšovci	878	803	18	4	27	26
Dobrovnik	380	24	69	1	253	33
Dolnja Lendava	391	46	280	11	48	6
Gabrje	547	139	353	2	45	8
Gomilica	372	348	9	5	8	2
Kobilje	220	74	44	12	77	13
Odranci	479	423	8	2	44	2
Turnišče	504	426	56	13	7	3
Velika Polana	354	319	14	7	11	3
Skupaj	6245	4.072	1.308	82	676	108
L. 1925	7.152	3.668	2.064	16	551	200

Iz centralne volilne pisarne SDS

Zmaga v Ljubljani je nad vse lepa in častna. Napredovali smo v številu kljub temu, da je bila udeležba slabša. Dočim so nasprotniki padli prav občutno. Toda vseeno smo ugotovili, da bi bila naša zmaga lahko še mnogo lepša in večja. Veste, koliko naprednjakov ni šlo volit? Naravnost presenetljivo število: 2714! Kako veličastna bi bila zmaga, ako bi se bil udeležil volitev vsak naprednjak! Skoro 7000 glasov bi bil našel Napredni blok!

In ali ni škoda tistih glasov, ki so padli v skrinjico takozvanih radikalov ali celo radičevcev? Skoro 700 naprednih glasov je šlo v izgubo tudi tu!

Po naših računih v Ljubljani ni več klerikalnih glasov, kakor 2500 do 2600. Nad 700 glasov je še vedno dobila njih lista od komunistov, vsled česar je bil izvoljen g. Rojina. Dočim je g. Sedej propadel. Zares tragični rezultat politične nerazsodnosti!

Nas pa uče te volitve, da more Ljubljani škoditi samo cepljenje in malodušnost. Napredni blok mora vsled tega postati v Ljubljani podlaga za združenje vseh resnično naprednih sil!

Nekdaj in danes

Čelje 25. januarja

Med imeni, na katera je padla v nedeljo sramota sodelovanja z Nemci proti narodnim ljudem, čitamo tudi ono dr. Gvidona Serneca, ki je v svojem prejšnjem življenju nastopal vedno skrajno nacionalno. In ki so mu vsi drugi narodni ljudje bili premalo nacionalni, dokler ni iz osebnih razlogov prestopil v radikalno stranko in pregovoril svojega starega častitljivega očeta, pokojnega dr. Josipa Serneca, da je šel tudi on v radikale. To je isti dr. Gvidon Sernec, ki smo ga bili vajeni videti ob slavnostnih prilikah v sokolski srcaji, isti dr. Sernec, katerega sestro je ob priliki poseta Čehov v Celju opljuval na cesti Nemec dr. Evgen Negri. V nedeljo je dr. Gvidon Sernec z onimi, s katerimi se je bojeval njegov oče celo življenje, polagal roko v isto skrinjico istočasno z njim se je postavil v vrsto z Nemci tudi nekdanji starosta Celjskega Sokola in sedanjí predsednik Celjske posojilnice d. d. dr. Josip Vrečko, zet odličnega narodnjaka Kapusa in zavedne narodne žene gospe Albine Kapusove, ki smo ga bili tudi vajeni ceniti kot narodnega moža, dokler ni zašel, potem ko je svoje javno delovanje že davno zaključil, med slovenske radikale Spominjamo se, kako je dr. Josip Vrečko vodil pravdo proti »Deutsche Wacht«, ki ga je napadla kot nacionalnega Slovenca, ramo ob rami z dr. Dečkom in dr. Hrašovcem Spominjamo se, kako je prvi prijel za stol in ga dvignil, ko je grozilo, da bodo Nemci ob posetu Čehov v Celju vdrli v Narodni dom, ter je vabil druge, da naj storijo isto in se postavijo proti Nemcem. Spominjamo se, kako smo ga slišali na banketu ob vsesokolskem zletu v Celju govoriti o potrebi skrajne izvedbe gesla »Svoji k svojim!« To je bilo seveda davno pred vojno, ko smo bili še dan za dnem napadeni za vsako slovensko besedo od istih celjskih Nemcev in lažimcev, s katerimi se sedaj vežejo zaslepljeni Neklanji veliki liberalci in ultranarodnjaki dr. Dragotin Vrečko je prihitel s svojo kroglico za klerikalno-nemško skrinjico.

Indirektno so podarili to zvezo ravnatelj Smernik, dolgoletni sokolski delavec, nadalje sokolski župni načelnik Jerin in drugi, ki so raje videli zmagati klerikalce in Nemce, kot da bi oddali svoj glas zasovražanim demokratom.

DIVJI LOVEC

Slovenske občine, pozor pred izseljenci iz Nemčije!

V zadnjem času se obrača mnogo občin v Porenju, kjer živijo naši izselenci-rudarji, na njihove domovinske občine v Sloveniji, da bi prevzele uboge slovenske rudarje, ki več ne morejo delati v svojo nadaljnjo oskrbo. Nemške občine obljubljajo, da plačajo tem rudarjem in njihovim rodbinam pot do jugoslovanske meje, t. j. do Špilja ali Beljaka. Naše občine navadno na to pristanejo in čim zazna za to nemška vlada, jih začne izganjati iz dežele. Prizadelež se ne vpraša, ali hočejo iti prostovoljno ali ne. Če nočejo iti, jih brezobzirno izženejo s pomočjo policije. Ko pa so enkrat zunaj izven mej Nemčije, le nemška država po tam veljavnih zakonih oproščena plačevanja raznih pokojnin, starostnih in invalidnih rent našim ljudem v inozemstvu. Tamkajšnji zakon namreč državi zabranjuje plačevati tujim državljanom, ki s'anjeno izven njenih mej, kakršnekoli rente ali pokojnine.

Ker smo bili z neke strani na to opozorjeni, svetujemo našim občinam, naj bodo v bodoče v tem oziru skrajno previdne in naj take prošnje, ki jim pribajajo od nemških občin, kratkoma odklanjajo. Izjeme bi bile dopustne le v slučajih, če dotične družine v izselitve v domovinsko občino same privolijo. Ker pa v večini slučajev ni tako, skuša nemška država, da se tujih za delo nesposobnih državljanov na tak način odkriža, da ti potem ni treba tem revežem plačevati raznih rent in pokojnin v tujino, t. j. k nam, v njihovo domovino.

Kakao „Von Raster“

nova pošiljatev svežega blaga v najfinjših kvalitetah prispela.

LJUBLJANSKI
D. ORLIL DAGOVER,
CONRAD VEIDT,
EMIL JANNINGS,
LILIAN HALL-DAVIS,
GEORG ALEKSANDER.

v sijajni „UFA“ komediji:

Velik zabavni uspeh „Ufa“ velefilma
LJUBAV JE SLEPA**Srez Murska Sobota.**

Volišče	Odstotki glasov	I. SLS	II. HSS	III. SKS	IV. SDS	V. NRS	VI. Zagorski
Bodonci	493	38	401	8	43	3	0
Cankova	385	238	80	9	56	1	1
Domanjšovci	173	4	58	83	19	7	2
Fokovci	468	41	351	15	60	1	0
Gederovci	226	158	24	11	30	3	0
Gornja Lendava	420	243	51	24	94	5	3
Gornji Petrovci	502	47	63	83	305	3	1
Krog	459	406	11	3	34	5	0
Kupšinci	296	133	87	14	59	2	1
Kančovci	162	34	114	2	10	1	1
Križevci	344	3	191	12	133	4	1
Kruplivanik	331	100	195	27	7	2	0
Kuzdoblanje	402	181	17	88	101	5	10
Markovci	238	144	7	27	55	2	3
Martjanci	383	166	171	14	29	2	1
Moščanci	196	14	162	11	3	5	1
Murska Sobota	433	130	146	27	98	28	4
Pertoča	400	251	49	21	66	8	5
Pečarovci	335	143	152	21	17	1	1
Predanovci	252	15	110	46	79	1	1
Pucinci	264	26	124	28	82	4	0
Sv. Jurij I	113	45	9	7	48	3	1
Sv. Jurij II	396	171	79	20	120	3	3
Šalovci	284	33	87	33	177	14	0
Tišina	297	227	17	14	39	0	0
Skupaj	8.252	2.991	2.756	648	1.704	113	40
L. 1925	10.186	2.622	4.385	22	948	58	47

Kulturni pregled**Gledališki repertoarji****Ljubljanska drama**

Sreda, 26.: »Ugrabljeni Sabinci«. B. Cetrtek, 27.: Zaprt.

Petek, 28.: »Pri lepi krčmarici«. D. Sobota, 29.: »Slaba vest«. Delavska predstava po znižanih cenah. Izv.

Ljubljanska opera

Sreda, 26.: »Figarova svatba«. C. Cetrtek, 27.: Zaprt.

Petek, 28.: »Ples v maskah«. E.

Mariborsko gledališče

Sreda, 26.: »Aimée«. A. Kuponi. Cetrtek, 27.: Zaprt.

Razstava Bore Stefanovića v Beogradu. V nedeljo se je otvorila v Beogradu slikarska razstava Bore Stefanovića. Slikar je predvsem dober krajinar, ki ljubi mračne tone in barve. Izšel je iz impresionizma. Med srbskimi starejšimi slikarji pokazuje Bora Stefanović v zadnjih letih največji napredek. Njegova razstava v salonu »Cvijeta Zuzorića« obsega 50 slik.

Kongres »Muzičko društva« v Beogradu. Pod vodstvom dirigenta Pere Krstića je priredilo beograjsko »Muzičko društvo« te dni svoj simfonični koncert. Na programu so bile kompozicije skladateljev Joksimovića, Pau-novića in Krstića ter Beethovnova »Eroica«. Od domačih skladateljev so se izvajala naslednja dela: Krstićeva »Patetična uvertura«, Pau-novića »Prekludij in fuga« ter Joksimovića »Kosovska carica«.

Zagrebska filharmonija je imela v nedeljo, 23. januarja svojo čisto letošnjo glasbeno matinejo, na kateri se je izvajala Beethovnova »Peta« in Berliozova »Fantastična« simfonija. Orkester je vodil znan in priznani kapelnik Milan Sachs, ki je obe deli podal monumentalno in izčrpano.

Petindvajsetletnica odskake delovanja Pavla Rasbergerja. V kratkem bo slavil 25. letnico svojega delovanja igralec in režiser mariborskega gledališča gosp. Pavel Rasberger. Jubilant deluje v Mariboru že od prejšnjega leta in nastopa v večini karakternih igrah, ki je imel zlasti v nekaterih komedijah lepe uspehe. Sodeluje tudi v operah. Lani je izdal knjižico »Humor na odru«, ki vsebuje razne komične speve in je posebno priljubljena pri podeželskih dile-tantih. Gosp. Rasberger je deloval dolga

leta tudi na ljubljanskem odru. V Mariboru se bo proslavila njegova 25letnica s Strauss-ovo opereto »Cigan — baron«.

Literarni večer Antona Podbevška se je vršil sredi ob precejšnji udeležbi omladine in literatov v Mestnem domu. Predavatelj je prebral tri eseje: V prvem je razmotril val vprašanje, kaj je bistvo slovenske narodne duše in odgovoril: Slovečnost, njen izraz pa je umetnost. V drugem je kritiziral najnovejšo literarno pokretnost med omladino in označil kot pozitivno amer »Kritiko«, v tretjem pa se je dotaknil slovenskega gledališkega vprašanja in poudaril potrebo enotnejšega repertoarja. Predavanje je našlo med poslušalci živahen odziv in zadelo tudi na ostro kritiko ter se je vršila pozneje daljša debata.

Literarni večer v Novem Sadu. V torek, dne 25. januarja se je vršil v Novem Sadu literarni večer, na katerem so čitali svoje proizvode člani PEN-kluba iz Beograda. Recitali so: Desanka Maksimovića, Gustav Krklec, Todor Manojlović, Sibe Mihelić in M. Karmelić.

75letnica smrti Jana Kolarja. Včeraj je preteklo 75 let, kar je umrl slovit pesnik Jan Kolar. Eigar »Slavy doera« je imela velik vpliv tudi na slovensko romantiko, zlasti na Stanka Vraza in njegov ilirski krog. Slo-vak Kolar spada med največje narodne bu-ditelje zapadnih Slovanov in je eden izmed velikih prerokov slovenske vzajemnosti.

Zadnjič v sezoni »Večni mladenič«. V torek, 25. t. m. se uprizarj zadnjič v tej sezoni na mariborskem odru zabavna veselica »Večni mladenič« z gostom Danilom v naslovni ulozi, na kar še posebej opozarjamo cenj. občinstvo.

Sokol

Sokol Moste vabi vse članstvo in narodno občinstvo na izredni občni zbor, ki bo v četrtek 27. t. m. ob 8. zvečer v telovadnici na Selu. Ker je občni zbor sklican predvsem zato, da razmotrimo, ali naj društvo obstoja še nadalje in kako naj si obtoji za-sigura, prosimo vse zaveznike narodno ob-činstvo, da se občnega zbora udeležijo. Zdravo!

Sokolsko društvo v Ljutomeru ima svoj letni občni zbor v nedeljo, dne 30. januarja ob 2. popoldne v veliki dvorani Sokolskega doma. — Udeležba obvezna.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 25. januarja 1927.

Višina barometra 808,8 m

Kraj	Cas	Sarom. (temper.)	Rel. vlažn. (%)	Smr. vetera in br. v m	Oblac. (0—10)	Vrsta padavin
Ljubljana	721	-3,2	89	WSW 1,5	11	megla
d'urec)	727	-3,8	84	SW 0,5	10	megla
Maribor	727	0,2	78	SW 0,5	9	
Zagreb	723	0,6	80	NNE 0,5	10	
Beograd	720	-2,0	9	NW 1,5	10	
Sarajevo	716	1,0	92	S 1,5	10	megla
Skopje	700	0,0	96	NE 3	10	snež
Dubrovnik	704	0,0	98	mirno	10	snež
Sut	689	-1,0	97	mirno	10	
Praha	644	6,0	8	NE 3	5	
	671	3,0	55	NE 13	10	
	721	-5,0	—	mirno	10	megla

Solnce vzhaja ob 7.28, zahaja ob 16.57; mesec vzhaja ob 10.41, zahaja ob 11.0:

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 0,6 najnižja — 9 C.

Povprečni barometer je danes v Ljubljani viš: 56 mm kot včeraj.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Brez posebnih padavin, v vzhodnih krajih nekoliko hladneje.

Tržaška vremenska napoved za sredo: Lahni vetrovi z raznih strani; nebo večinoma jasno; temperatura od 2 do 7 stopinj; morje mirno.

Domače vesti

* Slobodan Jovanović — časten član. Zagrebska univerza je izvolila g. Slobodana Jovanovića, profesorja državnega prava na beograjski univerzi za častnega člana.

* Pogodnosti glede vožnje na državnih železnicah. »Službene Novine« z dne 22. t. m. objavljajo pravilnik o pogodnostih glede vožnje na državnih železnicah in ladjah v državni eksploataciji. Novi pravilnik je z dnem objave v »Službenih Novinah« stopil v veljavo. Doslej izdane kar-te ostanejo veljavne do roka, ki je v njih določen.

* Švicarsko poslanstvo v Beogradu ob-sega od 1. januarja 1927. teritorij Srbije, Črne gore, Macedonije, Vojvodine in Sre-ma. Švicarski konzulat v Zagrebu pa ob-sega od 1. januarja 1927 teritorij Hrvaške, Slovenije, Slavonije (razen Srema) Bosne in Hercegovine ter Dalmacije.

* Novo poslopije za tehnično fakulteto v Beogradu. Načrt finančnega zakona za pro-računsko leto 1927-28. določa za nadalje-vanje gradnje novega poslopija za tehnično fakulteto beograjske univerze nov kredit v znesku 7 milijonov dinarjev. Gradnja bo dovršena letošnje jesen.

* Pozgodovanje golčav. V ministrstvu za šume in rudnike je podpisan pravilnik o pozgodovanju golčav, ki ga je nedavno dovršila posebna strokovna komisija. Pra-vilniku je svrha, da olajša delovanje za po-gozdovanje ter postavi to važno panogo na zdravo podlago.

* Asanacija vasi v Sloveniji. Kakor po-roča »Zorjavje« v enakor izišli prvi letošnji številki bo ministrstvo za narodno zdravje nadaljevalo asanacijo vasi v Slo-veniji. V programu je v tekočem letu asa-nacija Cerkelj in Župeče vasi v krškem okraju ter ureditev ljudskega zdravilišča v Gaberju pri Celju. Asaniralo se bo tudi več vodnjakov in studencev v krajih, kjer je nastopil v preteklih letih trebušni legar. Asanacijska dela bo vodil Higijenski zavod v Ljubljani.

* Šolske poliklinike. Ministrstvo za na-rodno zdravje je vneslo v svoj projekt bu-džeta za prihodnje proračunsko leto večji kredit za osnove šolskih poliklinik v vseh onih večjih krajih, kjer te ustanove deslej še niso bile osnovane. Šolske poliklinike se bodo osnovali najprej v onih krajih, kjer je največ šolske dece in so sla-be zdravstvene razmere.

* Subvencije glasbenim šolam in društvom. Prosvetno ministrstvo je vneslo v svoj projekt budžeta za l. 1927-28. kredit 180.000 Din za subvencije glasbenim šolam in društvom. Ta kredit se razdeli: Glasbeni šoli v Sarajevu 100.000 Din, glasbeni šoli v Osijeku 20.000 Din, glasbenima šolama v Ljubljani in v Mariboru 40.000 Din in gla-sbenim društvom v Dalmaciji 20.000 Din.

* Kongres geografov v Varšavi. Letos v juniju se bo vršil v Varšavi kongres slo-vanskih geografov in etnografov. Zadnji tak kongres se je vršil l. 1924. v Pragi in mu je bil predsednik pokojni Jovan Cvijić.

* Himen. V Ljubljani se je poročil v so-boto g. dr. Hinko Lučovnik, asistent na ju-ridični fakulteti ljubljanske univerze, z go-spodnjo Vero Praunseisovo v Ljubljani.

— Dne 17. t. m. se je poročil v Ljubljani g. Pavel Jeran. Železniški uradnik iz Črnuče, z gospojko Fanko Malnerjevo iz znane ro-dbine Malnerje iz Slatnika-Zlebiča pri Ribnici. Bilo srečno!

* Smrtna kosa. V Mokronogu je pmi-ri dne 24. t. m. po kratki boleznii gospod Jože Tekavčič, deželni sodni svetnik, brat dvor. svet. g. Ivana in ljubli. odvet-nika g. dr. Frana Tekavčiča. — V Ljubljani je preminul v ponedeljek v 69. letu starosti g. Stefan Dvornik, drž. uradnik. Pogreb bo danes, ob 4. pop. iz hiše žalosti v Med-vedovi ulici v Šiški. — V Šoštanju je umrl dne 24. t. m. v 63. letu starosti g. Ivan Kocbek, orožniški stražmojster v pok. Pogreb se bo vršil danes. — V Ljubljani so pokopali v ponedeljek gospo Marijo Slapničar, roj. Urbanec. — Preminul je v Ljubljani g. Ludvik Tišler. Pogreb se bo vršil danes, ob 2. popoldne iz mrtvašni-ce splošne bolnice. Blag jim spomin, žalu-jočim naše iskreno sožalje!

* Občni zbor organizacije absolventov elektrotehnične delovodske šole v Ljubljani Dne 23. januarja se je vršil 11. občni zbor Organizacije abs. el. del. šole, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik A. Eckert, podpredsednik A. Varšek, bla-gajnik A. Kuštrin, tajnik R. Keržičnik, od-borniki: J. Kos, P. Narobe in P. Zakelj, na-mestnika Peterlin P. in Baumkircher S. Obnem naznanjamo vsem el. tvrdkam in podjetjem, da se naj v slučaju potrebe teh-ničnih moči obrnejo na naslov: Organi-za-cija absolventov elektrotehnične delovod-ske šole v Ljubljani, Resljeva cesta 29/II. 140

* Tečaj za starešine oddelka finančne kontrole ki se je vršil v Ljubljani, je za-ključen z dobrim uspehom. Istočasno se je enak tečaj otvoril v Beli Cerkvi v Banatu za vso kraljevino. Tudi iz ljubljanskega in-spektorata je bilo odposlanih v ta tečaj 9 kandidatov, ki pa so bili izbrani povečini iz Kranjske, kar vzbuja nezadovoljstvo med ostalimi iz Štajerske. Bilo je namreč precej prošincev, ki imajo pogoje za spre-lem v ta tečaj, vendar pa niso imeli te sre-če kljub trdnemu prepričanju, da bodo sprejeti, kar so itak imeli v hač zaključenem tečaju prednost njihovi tovariši iz Kranjske.

* Vojni invalidi in vdove, pozori! Podpi-sani desetičlanski odbor kraljeve organi-zacije UVI v Ljubljani, rešujoč sklepe jav-nega shoda z dne 16. t. m. v Ljubljani, po-ziva vse one vojne invalide in vdove, čla-ne našega združenja, katerih upravičene prošnje na svoje odbore podružnic, na prejšnji IO odnosno sedanji Oblasni odbor v Ljubljani so bile brez razlogov ali za-dostne utemeljitve odklonjene, in vse one, ki čutijo da se jim je prizadejala društve-na krivica od posameznika ali odbora — da v interesu razčiščenja vsak tak slučaj točno popiše (kaj so prošili in s čim je prošnja bila odklonjena), priložilo naj po-možnosti odgovore, s katerimi se prošnja odklanja. Navesti je vse podatke in ako je potreba tudi priče in tako opremljeno do-pisloje naj pripočeno na predsednika podpisane odbora Franca Kolerja, Ljub-ljana, Karlovska cesta 7 Krivice, ki bodo očitne se bodo dale na razpravo javno in pri prihodnjem občnem zboru OO in tam se bo zahtevalo, da se krivice društveno kaznuje odnosno odpravi iz našega udru-ženja. Da ne bo pomote ali da me bo ta objava služila za tarčo čistim, ki pravijo, da člani nimajo pravice revidirati delo svo-je organizacije, polasnjujemo, da so vsa-kokratni odborniki pri OO obenem člani naše kraljeve organizacije UVI in da oni vodijo posle udruženja za celo Slovenijo in ker so naši člani ne glede na to, kako so prišli kot odborniki v OO, je naša dolž-nost, da zasleduj-mo njihovo delo enako kot vsakega našega drugega člana, ne da bi s tem hoteli krasiti njih funkcijo in man-dat, katerega so sprejeli. To pa, kar de-lamo, delamo v interesu celokupnega član-stva za odbor: Predsednik Fr. Koler; za-pisnikar Stanko Česnovar.

* Seiske dostave pri pošti Jarenina. Pri pošti Jarenina v mariborski oblasti je bila nedavno uvedena selska dostava in sicer ob ponedeljkih, sredi in petkih v vasi Vu-kovski vrh, Polička vseh, Srobočje, Kozji rep in Vukovski dol; ob tokih, četrkih in so-botah v vasi Vaigen, Zmrzlek, Polički vrh, Jareninski dvor in Jareninski vrh; ob pon-deljkih, sredi in sobotah pa v vasi Jare-ninski dol in Jareninski vrh.

* Potovanje »Putnika«. Društvo za pro-met tuje »Putnik« priredi koncem avgu-sta večjo ekskurzijo, in sicer od Zagreba čez Inmost, Curih, Luzern, Basel, Pariz, Marselle, Nice in Benetke. Odhod bo 27. avgusta in bo potovanje trajalo do 14. sept.

* Sanacija ladjedelnic v Kraljevi. Sušasko parobrodarsko društvo »Vesna«, ki ima koncesijo za prevažanje naših iz-sellencev v Ameriko in iz Amerike v do-movino, je kupilo od družbe »Hamburg-Amerika Line« velik parobrod, ki bo dobil ime »Beograd«. Ima 12.000 ton, prevozi v eni uri 14 morskimi milji in je povsem mo-derno urejen. Na ladji bo zaposleno izključ-no jugoslovensko osebje. Ugodnemu za-ključku se bližajo tudi pogajanja za sana-cijo ladjedelnic v Kraljevi ter je tej ladjedelnici zagotovljen obstoj.

* Analfabetični tečaj. Ministrstvo prosvete je poslalo vsem oblasnim prosvetnim oddelkom odlok z zahtevom, da se bolj in-terzivno dela na snovanju analfabetičnih tečajev za odrasle nepismene. Želja ministr-stva je, da se število tečajev za nepismene letos podvoji.

* Izlet v južnosrbske planine. Prejeli smo: Ministrstvo za trgovino in industrijo namerava prirediti v maju izlet v južno-srbske planine in vabi člane kluba »Skala« k čimvečji udeležbi. Izlet ima namen, da se pripravi vse potrebno, da se tudi v teh pla-ninah, ki so turistom skoro še nepoznane, sčasoma ustanove planinske postojanke in organizira turistiški promet. Izlet bi tral priljubljen en mesec ali več in bi minist-rstvo poleg 75% vozne ugodnosti šlo tudi v ostalem udeležencem po vseh močeh, na koro in vsestransko poskrbelo za telesno varnost. Pozivamo člane, da izkoristijo to redko priliko čimnaboj in udeležbo pri-ljavijo članom klubovega odbora najkasneje do četrta zvečer. Na poznejše prijave se ne bo oziralo. — Odbor TK »Skala«.

DIVJI LOVEC

* Velika tatvina na železnici. V noči od 20 na 21. t. m. so doslej neznani zlikovci iz tovarnega vlaka, ki je iz Subotice vo-zil v Sombor, odnesli 14 vreč moke in dru-ga blaga v vrednosti 200.000 Din. Zlikovci so med vožnjo zmetali blago iz vagona na progo.

Čuvajte se španske bolezni!

Kot obrambno sigurno sred-stvo proti gripi se uporablja nešteto krat z najboljšim uspehom preizkušeno

ANGINOL TABLETE

„MEDICA“

Dobivajo se v vsaki lekarni.

Conrad Veidt, prvič v komični vlogi!
Conrad Veidt... pomislite kot prevarani ljubavnik! Oglejte si ga!

Dance ob: 4. pol. 6. pol. 8. in 9. uri.

Preskrbite si vstopnice v predprodaji od 3 ure pop. dalje!

* Strogi ukrepi prot tatvinam v vlakih. Glede na vedno pogostejše tatvine v vla-kih je prometno ministrstvo odredilo naj-strožjo opreznost in kontrolo. Vlakovodja, oziroma konduktar, kateremu se tekom enega meseca pripetijo dve tatvini, bo kot nezanesljiv takoj odstranjen od potniških vlakov. Obnem je strogo zabranjeno kro-šljenje po vlakih tudi osebam, ki so ku-pile vozni listek.

* Železniški uradnik, ki ni vedel za svo-je srečo. Kakor znano, je srečka državne razredne loterije šte 92.706 zadela dobi-tek v znesku 200.000 dinarjev. Lastnik te srečke je uradnik pri železniški direkciji v Sabotici. Šele te dni je zvedel za svojo srečo, ker je bil pozabljen, da je kupil srečo. Izgal je prvič v razredni loteriji in so ga tovariši le težko pregovorili, da je kupil srečko.

* Lenard pl. Giczy in brata Premru v zapora. Kakor poročajo s Sušaka, reški tri-bunal nadaljuje preiskavo proti bratom Premru. Kakor kaže potek preiskave, Le-nard pl. Giczy najbrže ni imel zveze z bra-toma Premru. Giczy je izjavil, da sta brata Premru svojedobno posredovala pri proda-ji njegovega posestva, ni mu pa bilo znano, da sta nevarna vlomilca.

* Tragična smrt matere. V Zagrebu je žena krojača Andreja Petrišića bolehalo že dalj časa na tuberkulozi, vsled česar se je po zdravniškem naročilu iz skupne sobe preselila v kuhinjo. Sedemletnega sinka, ki je vedno spal pri njej v postelji, so ločili od nje. Na ubogo ženo je vse to delovalo tako depimirajoče, da se je v soboto zjut-raj v kuhinji obesila in tako naredila konec svojemu trpljenju.

* Voz ga je poškodoval. V gozdu nad Kamnikom je v ponedeljek popoldne, pri nakladanju hlodov hlapec pri lesnem trgovcu Pirnu, France Žebac, tako nesrečno padel na zmrlji gozdni poti, da je za trenotek izgubil zavest. Tišiti hip pa ga je zadelo še vožno kolo in mu prebilo lobanjo. Nesreč-neža so morali nemudoma prepeljati v ljub-ljansko bolnico.

* Nesreča z revolverjem. 23 letni poljski delavec France Košmerl iz Sodražice se je v ponedeljek igral doma z nabitim vojaškim revolverjem. Po nesreči pa se mu je orožje sprožilo in ga je krogla ranila v levo nogo. Košmerl je bil, dasiravno težko ranjen, še toliko pri moči, da je revolver skril, kakor so prihiteli domači, ki so po-klicali zdravnika. Na njegovo odredbo so poškodovanca nato prepeljali v ljubljansko javno bolnico.

* Grozna smrt vsled dinamita. V herce-govinskem selu Skorupu je v hiši seljaka Gjorgje Stojića eksplodiral dinamit. Eksplo-zija je bila strahovita ter je na kose raz-trgala Gjorgja in njegovo ženo Stano. Hiša je pogorela do tal. Kako je eksplozija na-stala, ni znano, niti se ne ve, odkod je Gjorgje dobil dinamit. Domneva se, da je z dinamitom ubil ribe.

* Drzen roparski napad v Novem Sadu. V Novem Sadu je bil v nedeljo zvečer iz-vršen drzen roparski napad. Neznani moški, ki je imel obraz zavezan s krvavo ruto, je vstopil v stanovanje trgovca Maksa Hajoša ter zahteval od žene, ki je bila sama doma, naj mu izroči ves denar. Prestrašena žena mu je dala 800 Din, kakor se je ropar od-stranil, ženi pa še prej zagrozil, da jo ustrelj, ako bi pred potekom ene ure za-pustila stanovanje.

* Velika rodbinska tragedija. Rodbino seljaka Rebiča v Dolnji Dubravi je zadela grozna usoda. Lansko leto je Rebiču po-gorela hiša in gospodarsko poslopje. Komaj

O Florjanl Tri dni z an

sem te iskal povod.

Zlaj Te imam in ves zvrnan

ter zdrav, sem čvrst go-pod.

Edina izdelovalnica

E. Jeras in drug, Ljubljana-Moste.

Brezplačne vzorce

Čuvajte se španske bolezni!

Kot posebno uspešno protisred-stvo proti španski bolezni (gripi) so uporabljali že l. 1918 n 1919 v Švici, Franciji in Angliji

Anacot - pastile

dr. J. Wanderja.

Dobite jih v vseh lekarnah.

JOSEPHINE BAKER

najlepša krcolka sveta, za katero nori ves Pariz

PRIDE

te dni v spremstvu najboljšega komika sveta, slavnega Charlie Chaplina v

ELITNI KINO MATICA

si je Reblc nekoliko opomogel od te nesreče, zadel a se sedaj že druga. Njegova najstarejša sestra, Marko in Miha, ki sta bila železniška uslužbenca in edina podpora siromašnemu očetu, sta prišla domov, da skupno s starši proslavita božične praznike. Da bi bila zbrana vsa družina, sta šla po svoji sestro, ki je omožena v Perjašici. Na pot sta vzela seboj tudi mlajšega brata Dušana. Ko so v čolnu veslali preko narasle reke Mrežnice, se je prevrnil čoln in so vsi trije utonili. Mati je vsled nove nesreče zblaznela.

* Čipre krema Calderara je najboljša.

* Čajanka! Ste že poskusili čajne mešanice Čajanka in Globus vanilijin sladkor. Poskusite, potem ne kupite več drugih znamk.

Iz Ljubljane

* Klerikalni denuncijant. V nedeljo je napadel »Slovenec« magistralnega uslužbenca, češ da je agitiral za Napredni blok ter seveda — po starem vzorcu — poziva komisarja, naj nastopi proti njemu. Agitiral so eni in drugi in na naravnost nesramen način baš klerikalni agitatorji. Tem naj bi bilo seveda vse dovoljeno, napredni uslužbenec pa naj bi ne smel imeti svojega prepričanja. Na tega, ki ni hotel zatajiti svojega mišljenja, lete izmišljeni očitki ter se mu očitalo zlagana dejstva. To je klerikalna svoboda v praksi — apel na vladnega komisarja pa seveda ni denuncijantstvo! Fej jih bodi, hinavcev!

* Življenje in umiranje v Ljubljani. Glasom zdravstvenega izkaza mestnega fizika se je v dobri od 15. do 21. januarja rodilo v Ljubljani 37 otrok (19 moških in 18 ženskih spol), umrlo pa je 13 moških in 17 žensk, skupaj torej 30 oseb in sicer: 6 za ostarele bolezni, 5 za jetiko, 3 za boleznijo na srcu, 2 za pljučnico, 2 za rakom, 3 za prerano slabostjo, 1 za trebušno legarlem, 7 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 oseba pa je izvršila samomor. Izmed umrlih je 10 oseb doseglo starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih je obbolelo 10 oseb: 6 na ospicah, 3 na dušljivem kašlju in 1 na škrlatinli. Oboleni na influenci izkaz ne omenja.

* Geografsko društvo v Ljubljani vabi vse geografe in prijatelje geografije na svoj občni zbor, ki bo v petek, 28. t. m. ob pol 6. popoldne v prostorih geografskega inštituta univerze (čev, II. nadstropje, zadaj). Pri slučajnosti se bomo pogovorili tudi glede udeležbe II kongresa slovenskih geografov na Poljskem.

* Največja koncertna dvorana v Evropi je Albert-Hall v Londonu. V dvorani je prostora za okrog 5000 posetnikov. Ta ogromna dvorana je bila nabito polna, ko je imel pred kratkim časom v njej svoj violinski koncert znameniti virtuoz Vaša Pihoda. Umetnik uživa tako ogromen sloves, da je posetil njegov koncert tudi angleški kralj. Koncert Vaše Pihoda bo v Ljubljani 3. februarja ob 20. zvečer v Unionski dvorani. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

* Koncert gojencev konservatorija. Danes zvečer ob 8. uri se vrši v Filharmonični dvorani koncert gojencev konservatorija, na katerem nastopijo gojenci prof. Slaisa in prof. Ravnika. Program je popolnoma koncertnega značaja in obsega sledeče točke: Tartini: Sonata v g-molu za violino in klavir; Saint-Saens: Koncert v h-molu, za violino in klavir; Chopin: Poloneza v c-molu (klavir); Smetana: a) Slavnost českih kmetov, b) Salonska polka (klavir); Debussy: En Bateau; Dawes: Melodija; Krička: Uspavanka za violino in klavir. Ravnateljstvo opozarja starše gojencev glasbene šole in konservatorija na ta koncert, koljega poset je za konservatoriste obvezen. Cene so izredno nizke, sedeži po 10 in 5 Din, in se dobivajo v Matični knjižarni.

* Opozorjamo še enkrat na Svetosavsko svečano besedo, ki se vrši dne 27. t. m. na Taboru. Ta večer se bo čestna železnica ustavljala na križišču Šentpeterske ceste in Škofje ulice na ovinku, odkoder je ugoden dohod do Tabora. Preskrbljeno je za ta večer z vsestranskimi dobrimi in cenovnimi okrepčili.

* Društvo »Treznost« ima svoj redni sestanek danes 26. t. m. ob pol 7. zvečer v klavirski sobi moškega učiteljskega v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1.) Predavanje br. Čerkvenika, 2. Protialkoholni kongres v Ljubljani. — Vabimo vse abstinentne in prijatelje našega pokreta.

* Poskusen vliom. V soboto na večer se je pojavil pred vratmi stanovanja Angele Rižnarjeve v Gradšču št. 1. neznan »ključkar«, ki je skušal po tatinski praksi vlomiti v stanovanje s pomočjo pomarečnega ključa. Lopovu bi se morda njegov namen posrečil, da ni bil preveč plašljiv. Ustrašil se je namreč ropota, ki ga je povzročil eden hišnih stanovalcev, ko je prišel na hodnik. In pobežni pri še nezaklenjenih hišnih vratih na cesto, kjer je izgubil v temo.

* Prva seja celokupnega damskega komiteja za I. reprezentančni ples slušateljcev ljubljanske univerze se vrši v petek, dne 28. t. m. ob 16. v damski sobi kavarna »Enosa«.

* Policijske prijave. Od ponedeljka na terek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 slučaj kaljenja nočnega miru, 1 prestopok zedostolnega vedenja, 1 prestopok obrnega reda, 1 prestopok prekoračenja policijske ure in 6 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2, in sicer: 1 radi razgrajanja in 1 radi tatvine.

* Za »Ples v slovanskih nošah« dne 19. februarja prihajajo vsak dan nove prijave udeležencev in narodnih nošah in obeta biti to najlepši večer letošnjega predpusta.

* Plesne vaje tehnikov akademikov se vrše izjemoma danes, v sredo v dvorani »Kazine«. Začetek ob 8.

* Najmoderneje toalete ter vse za izgotovitev istih si lahko preskrbite pri tvrdki P. Magdič Ljubljani, ki proti natančnemu naročilu tudi pošlje po pošti.

* Črno-bela reduta. Spreved mask na lanski črno-beli reduti je pomenil za Ljubljano nevsakdanjo zanimivost, ki je udeležencem še dolgo oslala v spominu. Za letošnjo črno-belo reduto se pričakuje še večjega obiska mask (lani jih je bilo nad 300), ki bodo v svitu čarobne razsvetljave vrele v dvorani in se formirale v impozanten spreved. Opozorjamo že sedaj, da letos ne bo nobenega zavlavljanja s sprevedom in da se bo ves program razvijal točno po vnaprej določenih navodilih. Navodila za reduto se bodo pravočasno objavila. — Odhori črno-bele redute.

Zopet nova banka v Ljubljani!

Iz Maribora

* Narodni poslanec dr. Pivko se je večeraj odpeljal v Beograd k zasedanju Narodne skupščine.

* Na Svetosavski zabavi v četrtek dne 27. januarja bo izvajal moški zbor »Drave« najprej himno Sv. Save, potem koroške Adamiča in Sonca, v katerih je kapelnik »Drave« g. prof. Šweiger priznan mojster. Nastopijo pa tudi baritonisti mariborske opere, g. Neralič in gđc. Kocurvanova ter tenorist Peter Burja, nadalje virtuozinja na klavirju ga. Apihova ob spremljevanju orkestra vojne muzike in ga Brandlova, tako da bo nudil večer izreden umetniški užitek.

* Nova avtoproga Maribor-Ruše. Znamni mariborski avtotaksometer g. Ivan Völker, ki je zaprosil za pretečen letu za koncesijo za prevajanje oseb na progi Maribor-Ruše, bo takoj po rešitvi iste pričel z rednim prometom. Omnibus bo odhajal dnevno dvakrat iz Maribora in obratno iz Ruš. Stališča bodo: Maribor-glavni kolodvor, Studenci pri Mariboru, Limbuš, Bistrica in Ruše, po potrebi tudi Pekre in Laznica. Cena 1 Din za km, tako da bo stalna vožnja iz Maribora v Ruše 12 Din.

* Društvo državnih policijskih nameščencev, podružnica v Mariboru vabi vse svoje člane na redni občni zbor, ki bo dne 8. in 9. februarja v dvorani gostilne »Vetrinski dvor« vaskokrat ob 17. uri.

* Dar ljudski knjižnici. G. dr. Mirko Černič, primarij kirurškega oddelka splošne bolnice v Mariboru, je ponovno daroval ljudski knjižnici večjo zbirko slovenskih, hrvaških in srbskih knjig. Vivant sequentes!

Iz Celja

* Najbolj zadovoljni z izidom oblastnih volitev v mestu Celju so celjski Nemci. Saj bodo morali sedaj njihovi zavezniki radikalni in klerikalci v vseh narodnih in gospodarskih vprašanjih pisati po njihovi volji. Zato pridno širijo po mestu vest, da so oni sami prispevali za kleroradikalnega kandidata nad polovico vseh oddanih glasov. Koliko je resnice na tem, se da težko doznati, ker reklamirajo za se tudi take ljudi, ki so hkrati organizirani pri njih in v radikalni stranki. In takih kavalirjev ni malo. Odločno kot Nemci so nastopili pri teh volitvah vsi državni uradniki, ki jih je prevzela ob prevratu jugoslovenska uprava kot naše nacionalne nasprotnike iz stare Avstrije. Dolgo časa so se kazali kot lojalni meščani, sramotna zveza naših ljudi z Nemci pa je povzročila, da začnejo zopet očitno kazati svoje nemške rozičke. Miren slovenski uradnik je mogel v avstrijskih časih dobiti kako borno službo, če večer v najbolj težavnih in eksponiranih krajih, na takozvanih »Strafposten«. Pri nas pa nemško uradništvo našim dobrim nacionalnim ljudem ne odjeda samo boljšega kruha, ampak nastopa kompaktno proti narodnemu celjskemu prebivalstvu pri vsaki priliki ter stoji pri agitacijah celo v prvih vrstah. Tu bo treba enkrat železne metle. Na slovenski narodni strani je bilo le malo takih, ki na dan volitve niso vršili svoje nacionalne dolžnosti. Majhen procent je bil teh omahljivcev napram oni veliki množici, ki

DANESI

Hauptmann von Köpenick

resnični kriminalni slučaj iz leta 1903. V vlogi čevljarja Voigta in kapetana Köpenicka najboljši komik Herman Picna.

Predstave ob 4. ½ 6. ½ 8. in 9. uri.

KINA IDEAL

v viharinih časih ni zapustila svoje nacionalne in jugoslovenske zastave.

* Planinski sejm. Savinjska podružnica SPD priredi svoj III. planinski sejem dne 12. marca v Celjskem domu v korist obnovitve vsled povodenj porušeni potov, cest in mostov v Zgornji Savinjski dolini.

* Tombola Udruženja vojnih invalidov v Celju. Kakor vsako leto, priredi tudi letošnje Udruženje vojnih invalidov veliko javno tombolo dne 8. maja 1927. Udruženje prosi vsa celjska društva, da ne prirejajo ta dan drugih prireditev.

* Obrtni ples. Občeslovensko obrtno društvo v Celju priredi v torek, dne 1. februarja zvečer v vseh prostorih Narodnega doma velik obrtni ples. Ta prireditev je vsako leto pritegnila veliko celjskega občinstva ter obeta tudi letos veliko nepričljene zabave. Čisti dobiček je namenjen za podporo potrebnih vdov in sirot.

* Nesreča pri delu. V Westnovi tovarni v Gaberju se je zgodila v ponedeljek popoldne težka nesreča. Delavec Maks Vovk je prišel pri delu z roko pod strojno rezilo, katero mu je čez dlan odrezalo roko. Kakor se čuje, je zakrivil to nesrečo neki sodelavec vsled ne previdnosti.

Iz Kranja

* Številke iz dosedanjih volitev v Kranju. Zanimive so naslednje številke, ki nam kažejo politično orijentiranost kranjskega prebivalstva, ki je socialno zelo diferencirano. Pri ustavotvornih volitvah l. 1920 je dobila JDS 275, SLS 73, socialisti 66, SKS 3, pri skupščinskih volitvah l. 1923 SDS 314, SLS 97, socialisti 45, SKS in radikalni 39, pri občinskih volitvah l. 1924 SDS 375, SLS 90, gospodarska stranka 112, pri skupščinskih l. 1925 SDS skupaj z radikali pod Narodnim blokom 456, SLS 112, socialisti 20 in SKS 10, pri nedeljskih pa SDS sama 431, SLS 110, SKS z radikali 23, socialisti 20. Ti rezultati jasno izpričujejo dejstvo, da je SDS kljub vsemu obrekovanju ne le obdržala svoje pozicije, temveč jih sedaj že z ozirom na predlanski Narodni blok in na nedeljsko večjo abstinencko krepko afirmirala. Značilen je padec klerikalcev. »Slovenec« dopisnik naj sedaj še enkrat povest svoje »poroške« barbarije, ki jih je prinašal zadnje dni pred volitvami. Naj nam privoščijo to zabavo za kratek čas, sebi pa za pametnejše ure.

* Še o nedeljski kroniki. Lepa solnca nedelja je bila v glavnem posvečena volitvam. Sicer pa ta fakt ni motil kranjskega meščana. Mnogo ljudi je obiskalo Sv. Jošt in zlasti šmarjetno goro. Na Sv. Joštu, kjer je pol metra ugodne smuke, je vadilo lepo število smučarjev. V Narodnem domu popoldne pa je pripovedovala ga. Škerlj-Medvedova iz Ljubljane zgodbe o Rikidaki-viju iz džungle ter bo ostala v neizbrisnem spominu številne in zadovoljne dece. Manj zadovoljni so bili gostilničarji radi volilne prohibicije. Zato pa je bilo povsem mirno in brez incidentov.

* Kočko Kranj pokadi in popije. V preteklem letu je bilo v Kranju prodanega in razpečanega tobaka najrazličnejših vrst, največ cigaret, v skupni vrednosti 6.501.773 Din, v Tržiču pa za 1.992.965 Din. — V drugi polovici l. 1926 je bilo v 42 gostilnah, tččinah in vinskih trgovinah prodanega v Kranju 134.944 litrov vina.

Samo še 5 dni traja inventurna razprodaja

raznovrstnega blaga in tkanine v manuaktorni trgovini

JOSIP ŠLIBAR, Ljubljana na Starem trgu št. 21 poleg Zalaznika

Iz Trbovelj

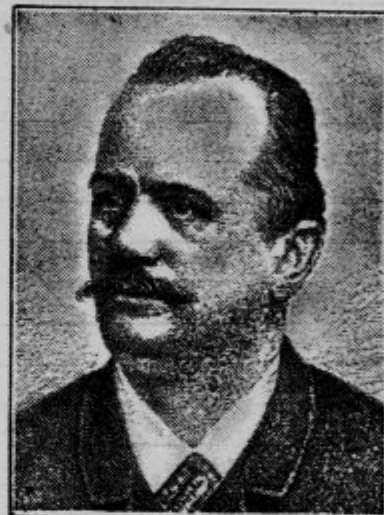
* Naznanila zemljiških sprememb. Davčni urad v Laškem razglša, da bo sprejel 14. 15. in 16. februarja naznanila o izvršenih zemljiških izpremembah.

* Pred rudarskim pogajanjem. Med delavstvom vlada močno zanimanje za pogajanja s TPD, ki se bodo vršila v četrtek. Danes se vrši sestanek zaupnikov, na katerem se imajo zavzeti smernice za delegacije II. rudarske skupine.

* Zgraditev socialnih objektov v Trbovljah. Še nujnejše kot klavica in hitrejši se odpočijo potrebno je, da se čimprej zgradi moderna hladilnica, kjer bi obrtniki brezskrbno in čisto shranjevali meso in pri pravilni temperaturi onemogočali razkroj mesa. Bila bi v splošno korist. — Tržni dnevi v Trbovljah so lepo obiskani, posebno ob plačilnih dneh. Prostor na občinskem zemljišču je idealen, potreben bo le še »nastitje« manjšega kapitala za enotno zgradbo prodajalnice, škarp itd. Vsekakor pa mora biti princip po vzoru drugih mest, koncentrirati vso prodajo živil na tem prostoru.

storu. Tako izginejo občestne barake, katere tudi v sanitarnem pogledu niso neoporne, ne glede na estetično stran, in se olajša kontrola, poslovanje konsumenta in pr. lucenta. V tržniku se obnesejo tržni dnevi se so pri kemični tovarni, kjer je primeren prostor na razpolago in promet sicer majhen, vendar pa za Hrastrfik zadosten. Županstvo naj bi posvečalo v tekočem letu večjo pažnjo živilskim sejmom, navelo naj bi domačina na domači trg in privabilo tudi tuje kmetce, kar bi bilo le v dobro domačinom. Poleg tega bi bili veliki, do 100 obiskani se mi obični lep vir dohodkov.

Petintridesetletnica smrti Ivana Železnikarja

Pred 35 leti, dne 26. januarja 1892., je umrl v Ljubljani Ivan Železnikar, eden najodličnejših slovenskih novinarjev, dolgoletni glavni urednik »Slovenskega Naroda«. Rojen je bil 28. decembra 1839. v Štiki vasi pri Cerkljah na Dolenjskem. Svojo mladost je preživel v Oslu v Istri, kjer je bil njegov stric Ivan župnik. Osnovno šolo je posejal v Kopru, gimnazijo pa v Ljubljani, kjer je leta 1858. maturiral. Tu je bil njegov sošolec še sedaj na Okroglem živci upokojeni gimn. profesor Tomo Zupan.

Ker ni imel za študiranje potrebnih gnotnih sredstev — stric župnik mu je umrl že za časa gimnazijskih študij, — je prevzel mesto domačega učitelja v Zeschkovi obitelji v Ljubljani, kjer je ostal dve leti. Tu si je toliko prihranil, da je leta 1860. odšel na Dunaj študirati pravo. Prihranki so bili kmalu porabljeni in Železnikar je prav tako stradal na Dunaju, kakor številni slovenski dijaki pred njim in za njim. Pomankanje vsakih sredstev ga je prisililo, da je leta 1863. zapustil Dunaj in vstopil kot notarski kandidat v pisarno notarja dr. Rateya v Slovenski Bistrici. Tu je ostal par let in ves ta čas pridno dopisoval v »Novice«, kasneje pa v Janežičev »Glasnik« in »Slovenski Gospodar«. V svojem poklicu se ni čutil srečnega. Bil je borbeno natura, zato mu je bila pisarniška služba presuho-parna.

Takrat so slovenski rodoljubi na Štajerskem osnovali v Mariboru »Slovenski Narod«, katerega uredništvo je prevzel Tomšič. Ustanovitev prvega naprednega slovenskega lista je pozdravil Železnikar z največjim navdušenjem in postal njegov glavni sodrtnik. Ko je Tomšič umrl, je prevzel uredništvo »Slov. Naroda« Železnikar, toda bil je za tiste čase preborben, zato se je moral umakniti Jurčiču. Šele po Jurčičevi smrti je Železnikar zopet prevzel redakcijo »Slov. Naroda«, ki se je medtem že preselil v Ljubljano in se tu osvobodil vseh spon, ki so ga prvotno še vezale v Mariboru. Že preje je Železnikar l. 1872. ustanovil humorističen list »Škrat«, ki pa je kmalu prenehal izhajati, ker ni našel dovolj gnotne zaslome. Kot urednik »Slov. Naroda« je bil Železnikar v svojem elementu. Pod njegovim vodstvom se je list krepko razvijal in postal vodilno glasilo slovenske napredne inteligence. Leta 1883. je obnovil humorističen list »Škrat«, ki ga je kasneje prekrstil v »Brusa«.

Dasi je imel s »Slov. Narodom«, za katerega je pisal članke, notice in podlitke, polno posla, vendar je sodeloval tudi pri »Ljubljanskem Zvonu« in se tudi pridno udeleževal političnega

SMOKING OBLEKE DIN 1100

ČRNE OBLEKE Din 650

SPORTNE OBLEKE Din 580

JOS. ROJINA, Ljubljana, Aleksandrova cesta 3.

Pojasnilo o spomeniku kralja Petra I. v Ljubljani

V dveh ljubljanskih dnevnikih sta v kratkem času izšla članka XY »Nemogoče prostor za spomenik Petra I. v Ljubljani« in K »Raziran park sredi Ljubljane?«. Oba članka sta po vsebini sorodna ter temeljita na neosnovanih trditvah. Zato se v pojasnilo objavljajo sledeči podatki:

Žirija (umetniško razsodišče), ki bo ocenjevala osnutke za spomenik, je sestavljena iz umetnikov in strokovnjakov, katerih sodbi bo Slovenija mirno zaupala rešitev tega vprašanja. Nihče ni iz te žirije izstopil. Med njenimi člani sta tudi arhitekti in kipar svetovnega slovesa. Namen spomenika je ovekovečenje osvobodjenja Slovenije, ki je zato dolžna hvaliti svojemu kralju Osvoboditelju. Noben krožek si ni vbil v glavo kakršnekoli fiksne misli; nobena kaprica par ljudi ne odločuje; akcijo za postavitev podpira celokupna Slovenija v oni enodušnosti, v kateri je dočkala svoje osvobodjenje. Brez vsake podlage so trditve, da se hoče spomenik postaviti za parade in defiliranje, da se je predpisal lep in velik konj in da se je predpisalo raziranje trga. Kakšen bo spomenik, bo pokazala šele edino merodajna sodba umetniške žirije, ki bo ocenjevala osnutke z umetniško-strokovnega stališča. Za osnutke bo pa v kratkem času razpisal natečaj, zato ne more nihče vnaprej grajati nekaj česar še ni. V natečaju ne bo predpisana niti oblika spomenika, niti način preureditve trga. Celokupna Slovenija more z zaupanjem pričakovati rešitve vprašanj o spomeniku in o ureditvi trga, ker bodo o teh vprašanjih na podlagi došli osnutkov sodili člani umetniškega razsodišča nepristransko in zgolj po strokovnih in estetskih vidikih. Kočno se pojasnjuje, da bodo vsi načrti potem, ko bo umetniško razsodišče povedalo svojo končno sodbo, razstavljani ter se bo celokupna javnost mogla prepričati o doseženem uspehu natečaja.

O stroških preureditve razširjene vesti glede na gorle ugotovitve ne moremo imeti niti najmanjše podlage. O tem, kar še ni določeno, ne more biti nobenega proračuna; kar se bo pa določilo (in to bo dobro, za to nam jamči sestava žirije), bo pa vredno akcije, ki je v Sloveniji našla enodušen odmev ter je ob vsestranski podpori zasigurno tako, da bo od tega imela Slovenija dvojno korist, ki se bo odražala v povzdigu njenega domovinskega in narodnega ponosa in pridobitvi umetnine prve vrste. Celokupno javnost prosimo, da podpira stremiljenje odbora za postavitev spomenika v vsaki smeri; kdor ima nasvet, naj ga sporoči odboru. Nikar naj pa ne razširja vesti, ki nimajo nobene podlage in morejo samo podirati to, kar se je s trudom zgradilo.

Naši onstran granic

* Neodrešena gruda na Cvijičevem grobu. Dne 17. t. m. je bil z velikimi častmi in ob ogromni udeležbi v Beogradu pokopan največji sodobni učenjak jugoslovanski in svetovni univ. prof. dr. Jovan Cvijič. Na grobu se je m. dr. poslovil od velikega pokojnika tudi zastopnik Geografskega društva v Ljubljani. Ta je z ganljivimi besedami spustil na krsto grudo slovenske zemlje, orošene od solza neodrešenih Slovencev. Saj je bil pokojnemu prof. geografije primorski Kras silno pri srcu: pred 36 leti je bil namreč prve korake svoje učenega raziskavanja zastavil na Slovenskem Krasu, a tudi še predlani je prišel med nas in je z grozo opazoval teror fašistov. V enem tednu sta se v stolnem Beogradu odprla dva groba in nam pogoltnila trupli Rybafa in Cvijiča. Njuni duši pa bo sta bdeli nad nami do — risorgimento.

* Koliko učiteljev je v fašistovski stranki? Pred nekaj dnevi so posetili Musolinija odposlanci učiteljskih organizacij. Povedali so mu, da šteje Italija 70 tisoč organiziranih ljudskošolskih učiteljev. Od teh je 5000 vpisanih v fašistovsko stranko, torej samo štirinajstina. V Julijski Krajini morajo biti vsi učitelji fašisti, posebno Slovenci, sicer jih odpustijo iz službe, drugod, kjer ni takega ukaza, pa fašistovska organizacija med učiteljstvom ne uspeva.

* Čiščenje med odvjetniki se je pričelo z imenovanjem kr. komisije za odvjetniške kolegije. Odvjetniški seznam je v Gorici in Trstu natančno proučen in sledili bodo sklepi, o katerih bomo poročali.

* Cena kruha v Trstu. Komisar je določil ceno črnega kruha na 2,65 L za kilo. Cena je znižana tako za 5 stotink.

* Angleški premog. Pred nekaj dnevi je prispel v Trst po dolgem preledku tovor angleškega premoga. Pripeljal je jugoslovanski parnik »Dubac« 4150 ton angleškega premoga za neko tržaško tvrdko.

* Električna železnica Pazin-Labin. Sestavljena je komisija, ki se ima baviti z gradbo električne železnice Pazin-Labin. Komisija je te dni obhodila vse v poštev prihajajoče kraje. Vezala bi razne oddaljene kraje z glavno istrsko železnico. Ljudstvo želi, da se železnica v resnici zgradi in sicer kolikor mogoče hitro.

NOGAVICE

TRADE MARK

znamko in žigom

ALS

KLJUČ

najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

JUTRI! PARIŠKE PODGANE

vel mestna drama v glavni vlogi:

EMIL JANNINGS

Danes vsled koncerta Glasbene Matice odpade kino predstave.

ELITNI KINO MATICA

M. Zévaco

Papežinja Favsta

Roman

Meščani, ki so bili še bolj od plemstva zaverovani v Guisa, sicer niso mrmrali, toda zbirali so se oboroženi po ulicah, češ da morajo biti pripravljeni; razburjenje je naraščalo in je doseglo svoj višek baš dan po tem, ko je sestra Marijanga prinesla Favsti opatičino pismo.

Tisti dan okoli štirih popoldne je bil Henrik Guiški z Maurevertom v svojem kabinetu. Vojvoda se je malo menil za vznemirjenost Parižanov, vedoč, da mu je treba samo izpregovoriti, pa mu bo narod verjel kakor Mesiji. Toda bil je mrk in slabe volje. Molče se je izprehajal po širni, bogato opremljeni sobani. Z glavo pobešeno na prsi in z rokami sklenjenimi na hrbtu je raztreseno poslušal Maureverta. O vsem je pripovedoval, o vsem mu je poročal: kako v Parizu vre, kaj mrmra nestrpno meščanstvo in kaj šepčejo nezaupni plemiči; celó z imeni mu je postregel... Edino, česar ni povedal in česar tudi vedel ni, je bila usoda Violette, ki je neprestano begala vojvodove misli. O ljubezni, ki je v tem trenutku izpodirala vsa druga zanimanja Henrika Guiškega, je molčal!

Vzlic svoji raztresenosti pa je Guise mahoma prislubnil in ob stal pred Maurevertom, ko je ta izrekel neko ime.

»Pardaillan?« je dejal. »Nu, ali si ga našel? Ali veš, kod se skriva?«

»Na žalost ne, Visokost.«

»In angoulémski bastard?«

»Kadar najdemo Pardaillana, Visokost, primemo Karla obenem z njim.«

»Gotovo sta pobegnili iz Pariza...«

Maurevert je obupno zmajal z glavo.

»Dokler bom jaz v Parizu, bo tudi on!« je zamrmral...

Vojvodove oči so se togotno zaiskrile.

»Ako veš, da je v Parizu, in ako ga res sovražiš, zakaj ga ne iščeš?... Mar se ga bojiš?«

Maurevert je prebledel; preden pa je našel odgovor, je vstopil Guisev sobar in je prijavil Bussi-Leclerca, guvernerja Bastilje.

»Naj pride, le naj pride! Tudi on ne more videti Pardaillana živega; pomagal nama bo...«

»Visokost,« se je oglašil Bussi-Leclerc, ki je slišal vojvodove besede, »ne samo da ga ne morem videti živega: še mrtvega bom sovražil!«

»Ne ropenči se preveč, ubogi križani,« je porogljivo vzkliknil Guise in udaril v brezčuten smeh, »ko te še zdaj v duhu vidim, kako si visel na vetrnici! Bogme veselo te je bilo gledati... in pa Mainevilla!... Ali sta tullila!... Nu, nikar ne škriplji z zobmi, saj veš, kdo te je odvezal! Onesvestil si se v mojem naročju, vseh junakov junak!...«

»Ho, Visokost, rad bi vas videl v takem položaju! Nebo in zemlja sta se vrtila okoli mene... Bilo je strašno, kolnem se vam.«

»Tedad si hudo zameril Pardaillanu?«

»Sem, a ne tega!« je zarenčal Bussi-Leclerc.

»Ampak...?«

»Gledal sem njegov nastop, nizki nastop s pobešenim rapirjem,« je mrmral pretepač, misleč na to, kako je bil prvič v svojem življenju premagan in razorožen; »ničesar ni bilo pred menoj, ne osti ne ostrine... Zabrišem mu ravni sunek... in tisti mah mi je meč kakor ovit, zajet v njegove kontre... Preden sem ga mogel osvoboditi, mi je že zletel iz roke!... O, zdaj poznam njegovo ukano: učim se je po deset ur na dan. Kadar se drugi srečava, gorje mu!«

»Ali si uverjen, da bi ga zdaj premagal?«

»Kakor gotovo vidim vašo Visokost pred seboj. A to, da vas vidim, me domišlja čudnih stvari, ki sem vam jih hotel povedati. Pariz je spet ves iz uma. Visokost.«

»Prav! Kaj pa še hočejo?«

»Kralja hočejo. Visokost!« je odvrnil Bussi-Leclerc in strmo pogledal vojvodo v oči.

»Kralja, kralja!« je zagodrnjal Henrik Guiški. »Imeli so ga, pa so

ga zapodili. Vem, vem, kaj hočeš reči. Mene hočejo, jeli?... Naj čakajo, saj čakam tudi jaz!«

»Da bi laglje potrpeči, se zabavajo po svoje; to je mi drugi jih moramo zabavati.«

»Kako zabavati?«

»Obljubil sem jim, da obesimo Fourcaudki,« se je zarežal Bussi-Leclerc.

Fourcaudki sta bili hčerki prokuratorja Fourcauda, ki so ga dva meseca pred kraljevim begom vrgli v Bastiljo kot krivoverca; videč očeta uklenjenega, sta jeli vpiti, da sta tudi onidve nove vere; zato so ju takisto vlekli v Bastiljo, kjer je oče kmalu umrl od tepenja in muk.

Ko so ju pozvali, naj se odpovesta evangelijski veri, češ da ju potlej izpuste na svobodo, sta Fourcaudovi hčeri odgovorili, da rajši umrejo. Mlajša sedemnajstletna Ivana, je bila tako lepa, da bi bila spravila svetnika v peklo; njeni sestrji Magdaleni je bilo dvajset let.

»Obljubil sem jim Fourcaudki,« je povzel Bussi-Leclerc. »Pravkar jih je prišlo do deset tisoč razsajat pred Bastiljo. Sedei sem pri kosilu. Ko sem izprevidel, da ne bo ljubege miru, dokler jih ne spravim k pameti, sem dal privedi tucat najbolj ogorčenih in sem pil z njimi na vaše zdravje; nato sem jih vprašal, kaj hočejo.«

»Krivoverski Fourcaudki hočejo obesiti in sežgati!« so se odrezali vsi v en glas.

»Naj jih obesijo v božjem imenu!« je zamrmral Guise.

»Prav to sem jim rekel, Visokost. Jutri jutraj se bosta cvrli Fourcaudki na grmadi: poprej ju seveda obesimo.«

»In kaj je bilo nato?« je naveličano vprašal Guise.

»Nič ni bilo. Ko sem jim to obljubil, sem se mirno vrnil h kosilu.« je rekel Bussi-Leclerc.

»Gospod de Maineville prosi vašo Visokost, da bi ga sprejeli,« je javil sluga tisti mah.

Vrata so se spet odprla. Sosednja dvorana je bila polna oboroženih plemičev, ki so napeto čakali ukrepov svojega voditelja in gospodarja. Maineville je vstopil in molče počakal vojvodovega odgovora, kakor da stoji pred pravim vladarjem.

»Govori,« je rekel Guise. »Kaj nam imaš povedati?«

F. Wertheim & Comp.

tvornica blagajnic in dvigal
WIEN, IV/2., Mommengasse Nr. 6.

Dobavljajo:

Blagajnice: jeklene oklopne blagajnice, blagajnice za vzidanje, varnostne ključnice, domače hranilnike.

Dvigala: za osebe, bremena, jedila in akte, dvigala paternostre, dvigala za bolnike, pregledovanje in popravila dvigal.

Za dvigala:

Generalno zastopstvo za Slovenijo in Hrvaško.
Direktor Ing. R. Roesser, Ljubljana, Gledališka 4/III.

Stalna poslovalnica za montiranje in vidranje:

Višji monter Vilim Trager, Zagreb, Gunduličeva 23.

Generalno zastopstvo za Bosno:

„Montania“ tehničko-komercialno poduzeće,
SARAJEVO Kralja Petra ul. 9.

IVAN JAX in SIN, Ljubljana, Gosposvetska c. 2.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne. 15 letna garancija.

Vezanje se poučuje pri nakupu brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“

Kolesa iz prvih tovarnih Dürkopp, Styria, Waffelrad (Orožno kolo).

Pletilni stroji vedno v zalogi. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke. Cenik lahko in zastoji.

Zahvala.

Povodom težke izgube naše ljube, nepozabne hčere, sestre in gospodične

Jelice Debeljak

učiteljice

smo prejeli toliko izrazov iskrenega sočutja in tolažbe, da nam je nemogoče zahvaliti se vsakomur posebej.

Izrekamo zato tem potom vsem, ki so nam bili v tej težki preizkušnji za nasveti ali dejanji ob strani, svojo najpristnejšo zalivalo.

Posebno se zahvaljujemo č. duhovščini za tolažila v njenih zadnjih urah; g. dr. Toncu Jamarju za vso potrpežljivost s katero je skušal pokojnici ohraniti življenje in ji lajšati trpljenje.

Iskreno hvala spoštovanim rodbnam Munda, Mrak in Zajec, ki so nam bile »sestransko« v o. o. o.

Pisrna zahvala zastopnikom Rad uč. društva, uč. zboru na Bledu za prekrasni venec in okupnem učiteljskim za tako čestno spravo na njeni zadnji poti.

Na a zahvala darovalcem vencev in šokov; skratka vsem in »sakom, r. k. je pripomogli, da smo tako lepo sprejeli pokojnico k večnemu počitku.

V Ljubljani, dne 25. I. 1927.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Ob priliki teke izgube ljubljenega soproga, sina, očeta, brata, strica in svaka

Josipa Gerbeca ml.

Izrekamo tem potom za izraze plemenitosti in ustnega sočutja ter za mnogobrojno udeležbo na njegovi zadnji poti vsem družvom in ostalim, vsem skupaj in vsakemu posebej najtoplejšo zahvalo.

Najlepše se zahvaljujemo tudi vsem onim prijateljem in znancem, ki so mesto cvetja na grob pokojniku darovali d. u. o. m.

V METLIKI, dne 24. januarja 1927.

Žalujoča rodbina.

Dežniki, galoše, snežni čevlji

za dame in gospode!

Največja izbira pri

A. ŠINKOVEC nasl. K. SOSS
LJUBLJANA, Mestni trg 18-19

Kostanjev les

razžagan do 1 m 20 cm lahko od 10 do 30 cm neklan in neobeljen, kupuje stalno po ugodnih cenah in takojšnjemu plačilu, eventualno akreditivi ERNEST MARTINC, Celje Zrinskega ulica 4. Posredovalci dobe provizijo

Dijaške čepice

ima v veliki zalogi

Eligij Eber

Ljubljana, Kongresni trg št. 7

po najnižjih cenah.

Pri skupnem naročilu večjega števila 10% popusta

Divane otomane, žimnice, žične vloge ter garniture v večji izbiri in najcenejšem nakupu dobite pri trdnici

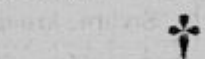
Rudolf Sever,

Mariljni trg št. 2

nasproti frančiškani cerkve.

Priložnostni nakup

Radi preselitve se proda v Mariboru petdeset let obstoječe, dobro vpečeno in dober zalogo k dajajoče specialno podjetje za izdelovanje likerjev in žganja. Potrebna glavica okrog 0 dinarjev 200.000 — Ponudbe pod „Ekstencija“ na Ograsni zavod Kovač, Maribor.

Umrli nama je naša ljuba mati, stara mati, prababica, teta, gospa

Marija Slapničar

roj. Urbanc

previdena s sv. zakramenti v 85. letu starosti.

Pogreb se je vršil v ponedeljek ob 4. popoldne.

Ljubljana, 25. jan. 1927

Ivanka Schi frer, Kristina Kamus, hčeri

Pobiti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretržno vest, da je naš iskreno ljubljeni oče star oče brat td. gospod

Štefan Dovgan

d. ž. uradnik

danes, dne 24. t. m., v 69. letu svoje starosti nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega rajkega se bo vršil v sredo, dne 26. t. m. ob 4 popoldne iz hiše žalosti. Ljubljana VII Medvedova ulica.

V Ljubljani, dne 25. januarja 1927.

Žalujoči ostali.

Znižane cene Pozor! Znižane cene
Radi opustitve moje zaloge pohištva na Gosposvetski cesti 13 (Kolizej) se vrši dne 24., 25. in 26. januarja 1927 prostovoljno

razprodaja vsega pohištva in tapetniških izdelkov

Cene znatno znižane pod nabavno ceno

Ugodna prilika za nakup

PETER KOBAL, KRANJ

Naznanjamo vsem prijateljem in prijateljicam, da je preminul naš dragi gospod

Ludvik Tišler

strojnik, Ljubljana

Pogreb se vrši danes ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 26. januarja 1927

„Svoboda“ Šiška.

Bogu vsemogočnemu je dopadel poklicati k sebi po večno plačilo našega očeta, brata, strica, gospoda

Ivana Kocbeka

oršč. stražmojster v p.

ki je danes, dne 24. t. m. ob pol 1. uri, previden s sv. zakramenti za umirajočih po daljši, mučni bolezni v 6. letu starosti izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se bo vršil 26. t. m. ob en četrta 4 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče Sv. Mihaela.

Sv. maša zadušnica se bo brala v župni cerkvi sv. Mihaela v četrtek, dne 27. januarja ob 8.

Soštanj, 24. januarja 1927

Josipina Kocbek, soproga.

Janko Kocbek, sin.

Milka Kocbek, sestra.

Zmožna in znana trgovina z vinom išče dobro vpeljane in izveščane provizijske

zastopnike

za prodajo vin lastnega pridelka. Ponudbe pod „Provizijski zastopnik“ na upravo „Jutra“ v Mariboru. 1756-a

»BERRYLOID«

»Auto-Chloroid laki, za katere vam nudim več let garancije L. SUSTERSIČ, LJUBLJANA.«

»TUNGIN«

Le nikakega strahu pred gripo

(Španska bolezen)

in nikakih predravanj z alkoholnimi pijačami! Čistost, desinfekcija in moč kljubovanja, to je glavno! Porabljajte parkrat na dan za grgranje za usta, vrat in grlo mešanico pravega Fellerjevega Elsafluida z mlačno vodo. Dodajte k vodi za umivanje nekaj kapljic desinficirajočega »ELSAFLUIDA«. — Uporabljajte nerazredčen »Elsafluid« za drgnjenje in masažo celega telesa. — Nekoliko kapljic »Elsafluida« na sladkorju ali mleku vas čuva tudi znotraj pred neprijetnostmi. Dnevno negovanje telesa z »Elsafluidom« prinaša moč kljubovanja, čistost, svežino in s tem VARSTVO PRED GRIPOM.

Zahtevajte v lekarnah ali odgovarjajočih prodajalnicah tudi v najmanjšem kraju poizkusno steklenico za 6 Din ali eno dvojno steklenico za 9 Din ali eno specialno steklenico za 26 D.

Sicer pišite direktno lekarstvu:

E. V. FELLERJU V DOLNJOJ STU. BICI, Elsatrg 245, Hrvaško,

od koder dobite najmanjšo količino količino (9 poizkusnih ali 6 dvojnatih steklenic) za 62 Din že obenem z zavojnico in poštnino. — Pri večjih količinah cenejše.

tres posebnega obvestila

Pobiti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretržno vest, da je naš nad vse ljubljeni in predobri brat, stric in svak, gospod

Jože Tekavčič

deželni sodni svetnik

včeraj ob 20. uri po kratki, težki bolezni za vedno zatisnil svoje blage oči.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v sredo dne 26. t. m. ob 15 uri na domače pokopališče v Mokronogu.

MOKRONOG-LJUBLJANA 25. januarja 1927.

Franja Vencajz roj. Tekavčič, sestra,

Karol. Ivan in dr. Franc Tekavčič, bratje.